

A betegeket megilleti a minőségi ellátás

## Megújult épületben az onkológiai klinika



Fotó: Bodolai Gyöngyi

**Korszerű felszerelés, tágas terek, az ablakokon beözönlő fény, a reménységet jelző visszatérő sárga szín, az új illata és ígérete. Ezek az első benyomások a Maros Megyei Klinikai Kórház Onkológiai Részlegén, amelynek újrainítását július 20-án, kedden tartották a klinika előterében. Az épület olyan átalakításon esett át, hogy rá sem lehet ismerni. Közvetlenül mögötte készen áll a vastag betonfalakkal körbevett földszintes épület, amely két sugárterápiás készüléknek ad majd helyet.**

Bodolai Gyöngyi

Az onkológiai klinika teljes felújításának a kivitelezése 12.763.647 lejbe került, ebből 10.245.919 lejt az Egészségügyi Minisztérium, 1.637.389 lejt a megyei tanács, 387.197 lejt a felszerelés költségeire a megyei kórház igazgatósága biztosított. Három nagyon korszerű intenzív terápiás ágygal és a járóbetegek citosztatikus kezeléséhez szükséges tíz fotelágygal 495.140 lej értékben a MOL Románia támogatta a kórházat.

(Folytatás az 5. oldalon)

Ne feledje  
**IDEJÉBEN**  
megújítani előfizetését!  
Ha előfizet,  
**BIZTOSAN**  
kézhez kapja  
**FÉLÁRON!**  
Telefon:  
**0742-828-647**

### Nem indokolt a kenyér drágítása

Szakértők szerint a jó termés és az exportlehetőség miatt az idén nem kell arra számítanunk, hogy megdrágítsák a kenyeret az alapanyag miatt, de ez nem zárja ki, hogy egyéb költségek, illetve korábbi veszteségek fedezésére nem lesz ármódosítás.

4.

### Látható orvosá válva

A modern képalkotó eljárások a kórisme felállítása mellett a legkorszerűbb gyógyítási módok vezérlőivé váltak. A radiológus pedig a háttérben leletező orvostól látható orvosá vált, aki a legújabb terápiás eljárásokkal gyógyít.

5.

### Állatok védelme a hőségben

A médiafelületeken özönlnek az információk, ennek ellenére az állattartók közül sokan megfeledkeznek a legalapvetőbb szabályokról is, pedig az ember felelős az állataiért, és hőségriadó idején fokozottan kellene óvni őket.

7.



**OPTICA OPTOFARM**  
A látás szakértője

#### Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilágitás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

#### Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

#### Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

#### Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

## Aktuális

### Lazítások és riogatás

Antalfi Imola

„Lazítások vannak, nem pedig a korlátozások teljes feloldása. Továbbra sem szabadulunk meg a maszkoktól. Egyelőre még jó helyzetben vagyunk, de óvatosak is. Az egyedüli felkészülés a 4. hullámra az oltási kampány felpörgetése. Marad vakcina a harmadik dózis beadására is. Várjuk a szakemberek döntését, de ebbe az irányba haladunk. Ők azt fogják mondani, hogy be kell adni a harmadik oltást is”. Ezt nyilatkozta Florin Cîtu miniszterelnök kedden a parlamentben.

Valeriu Gheorghijă, az országos oltási kampány koordinátora szerint a koronavírus-járvány negyedik hulláma sokkal agresszívebb lesz, a fertőzöken átesett, de be nem oltottak 50-60 százaléka ismét megfertőződik. A szakember mintegy 4 millió új megfertőződést vetít előre a 4. hullámban, ami – ha a jelenlegi mortalitási rátát (3,3 százalék) vesszük figyelembe – 132 ezer személy elhalálához vezethet.

A romániai oltáskampány irányítója a britek által közölt statisztikai adatokra hivatkozik. Köztudott, hogy Angliában van, hogy napi 50 ezer új fertőzést is azonosítanak, amit nagy többségében a kétszer annyira fertőző delta-variáns okoz. A britek azonban „nyitnak”, annak ellenére, hogy a közegészségügyi szakemberek ezt nem tartják jó ötletnek. A lazítások mellett ugyanakkor óvatosságra, fegyelmezettségre intik az embereket.

(Folytatás a 3. oldalon)

**JÚLIUS**

**22., csütörtök**

*A Nap kel*  
5 óra 51 perckor,  
lenyugszik  
21 óra 6 perckor.  
Az év 203. napja,  
hátravan 162 nap.

**IDŐJÁRÁS**

**Felhőátvonulások**

**Hőmérséklet:**  
max. 24 °C  
min. 15 °C



**Isten éltesse!**

Ma **MAGDOLNA**, holnap **LENKE** napja.  
**LENKE:** XIX. századi magyar névalkotás, a német Helena és Magdolna becézésének fordításából.

\*\*\*

**VALUTAÁRFOLYAM**  
BNR – 2021. július 21.

1 EUR	4,9247
1 USD	4,1843
100 HUF	1,3670
1 g ARANY	242,7486

**ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!**

Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:  
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,  
2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 9-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.  
Tel. 0742-828-647

## Megyei hírek

### Drónbemutató és gazdafórum

A Székely Gazdaszervezetek Egyesülete a Nyárádszeredai Polgármesteri Hivatallal és ifjú Fábián Ferenc szarvasmarha-tenyésztővel július 23-án, pénteken 11 órától Nyárádszeredában a labdarúgópálya melletti dűlőben drónbemutatót tart. Érdeklődni a következő elérhetőségeken lehet: Szabó Árpád (0744-547-410), dr. Suba Kálmán (0744-500-593) a Székely Gazdaszervezetek Egyesülete részéről, valamint Ifj. Fábián Ferenc (0749-707-606).

### Rövid időszakokra felfüggeszthetik az ivóvíz-szolgáltatást

Mivel az utóbbi napok heves esőzései miatt zavarossá vált a nyersvíz, az Aquaserv ivóvíz-szolgáltató vállalat közli a fogyasztókkal, hogy e napokban július 23-án 18 óráig Dédán, Magyarón, Marosvécsén és Marosoroszfaluban rövid időszakokra felfüggeszthetik az ivóvíz-szolgáltatást.

### Önkénteseket keresnek

A Marosvásárhelyi George Emil Palade Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem önkénteseket keres, akik segítenének a július 28-án tartandó ballagási ünnepség megszervezésében. Az érdeklődők az egyetem Facebook-oldalán elérhető jelentkezési űrlapot július 24-ig tölthetik ki.

### A vakáció végéig közlekedik a somostetői járat

A marosvásárhelyi Közszállítási Vállalat július 17-től naponta közlekedő járatokat indított a Somostetőre. A menetrend szerint az első járat reggel 9.30-kor, az utolsó 19.30-kor indul a vállalat székhelye elől. A Somostetőről 10.30-tól 20.30-ig kétóránként járnak a buszok. Az autóbuszok a nyári vakáció végéig közlekednek.

### A déli harangszó Magyarországon és a nagyvilágban

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal és a Maros Megyei Múzeum könyvbemutatót szervez július 22-én, csütörtökön 17 órától a Kultúrpalotában. Az eseményre a nándorfehérvári diadal 567. évfordulója alkalmából kerül sor. Bemutatják a Visy Zsolt által szerkesztett A déli harangszó Magyarországon és a nagyvilágban c. tanulmánykötetet. Az esemény két bevezető előadással kezdődik, Cornel Sigmirean és Győrfi Zsolt meghívott történészek román, illetve magyar nyelven a nándorfehérvári diadal fontosságáról és Hunyadi János hőstetteiről értekeznek. A rendezvény második részében Lupescu Radu (román nyelven) és Pálosfalvi Tamás (magyar nyelven) fogják bemutatni Visy Zsolt tanulmánykötetét. Jelen lesz a kötet szerkesztője is, így az érdekeltek dedikálthatják is a kötetet, amit a helyszínen meg lehet vásárolni. A román és magyar nyelven zajló esemény házigazdája Soós Zoltán polgármester és Ötvös Koppány Bulcsú, a múzeum igazgatója lesznek. Az eseményen való részvétel díjtalan, a járványhelyzet miatt a helyek száma korlátozott.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

## Kezdődik az ötödik Látó-író-tábor



Ezen a hétfőn, július 23-a és 25-e között zajlik az immár ötödik alkalommal megszervezett Látó – ezúttal Látó-FISZ – tábor. A nyárádszentmártoni Lovasfogadóban sorra kerülő eseménysorozaton jelen lesznek az erdélyi irodalmi lapok képviselői, a Látó holdudvarába tartozó szerzők, valamint a Fiala Írók Szövetségének tagjai – költők, írók és kritikusok. A résztvevők beszélgetések, felolvasások, könyvbemutatók sorozatán át tárgyalnak a járványhelyzet befolyásolta irodalmi életéről, az online terek és nyomtatott sajtó lehetőségeiről, fordításról, a fiatal generáció bemutatkozási módzatairól, életpályamodellekről.

A marosvásárhelyi Látó szépirodalmi folyóirat ötödik írótalálkozóját ez évben a Fiala Írók Szövetségével karöltve szervezi. Tavaly a Látó harmincéves tevékenységére tekintettek vissza – idén a folytonosság jegyében a legfrissebb irodalmi törekvésekre koncentrálnak, a lap szellemi köréhez tartozó alkotókkal, illetve egyéb erdélyi és magyarországi műhelyekhez kapcsolódó irodalmárokkal folytatott beszélgetések, felolvasások során. Lesz szó drámáról, prózáról, líráról, irodalom- és kultúraszervezési lehetőségekről. A járványügyi szabályok betartásával a programok szabad ég alatt zajlanak, illetve nyitottak, bárki által látogathatók. A tábor meghívottjai: André Ferenc, Biró Borbála, Biró Mónika-Anita, Biró Sára, Borcsa Imola, Codău Annamária, Cseke Szilárd, Demény Péter, Fekete Vince, Fischer Botond, Gálfalvi Ágnes, György Alida, Kemenes

Henriette, Kész Orsolya, Király István, Kovács Péter Zoltán, Láng Orsolya, Láng Zsolt, Mărcuțiu-Răcz Dóra, Mátyus Melinda, Miklóssi Szabó István, Nagy Zsolt, Ozsváth Zsuzsa, Patkó Éva, Sánta Miriám, Seres Lili Hanna, Szabó Róbert Csaba, Szöcs Katalin, Szercey Szabolcs, Tófalvi Zselyke, Vajna Ádám, Vida Gábor, Vincze Bence, Zsidó Ferenc. A tábor programját az alábbiakban közöljük.

**Július 23., péntek:** 14:00–16:00 – érkezés, regisztráció, kötetlen beszélgetések. 16:00–16:10 – megnyitó: Vida Gábor, a Látó főszerkesztője köszönti röviden a jelenlévőket. 16:10–18:00 – *Védett nézet* – drámafelolvasás. A szöveget írta György Alida. A felolvasást követően György Alidával Kész Orsolya beszélget. 19:30–20:30 – Esti tangó. Felolvasnak: Fekete Vince, Láng Orsolya, Mátyus Melinda, Nagy Zsolt, Seres Lili Hanna, Vajna Ádám.

**Július 24., szombat:** 10:00–11:30 – szakmai fórum: blogok, irodalmi platformok, kultúraszervezés (Látó-blog, f21.hu, Helikon Hátsó ablak, Versum, Újvárad). Moderál Demény Péter, beszélgetőtársak: Kemenes Henriette, Mărcuțiu-Răcz Dóra, Ozsváth Zsuzsa, Vajna Ádám, Vincze Bence. 11:45–12:45 – kötetbemutató: Tófalvi Zselyke *Amikor hazajössz* és Miklóssi Szabó István *Testfüggőség* c. prózakötetéről Vida Gábor beszélget a szerzőkkel. 14:30–16:00 – Megértő ironia. Kerekasztal a kortárs fiatal irodalom beszédmódjairól. Moderál Kovács Péter Zoltán, beszélgetőtársak: André Ferenc, Fischer Botond, Sánta Miriám, Zsidó Ferenc. 16:00–17:00 – Nyárad-parti felolvasás: Borcsa Imola, Szercey Szabolcs, Biró Sára, Biró Borbála, Vincze Bence, Fischer Botond. 17:00–19:00 – kötetlen beszélgetések, írófoci, fürdés a Nyáradban. 21:00 – Titkos tábori naplók felolvasása.

**Július 25., vasárnap:** reggeli, táborzárás, búcsúzkodás, hazaindulás 11:00-ig.

A Látó-FISZ tábor támogatói: a Romániai Magyar Demokrata Szövetség és a Communitas Alapítvány, a Nemzeti Kulturális Alap. A tábor bárki számára nyitott, a szervezők az érvényben lévő járványügyi szabályok betartását kéri. (Knb.)

## Orvosi tanácsokkal is szolgálnak a várbeli vásárban

**Július 23. és 25. között a tizennegyedik alkalommal szervezzük a marosvásárhelyi vár előtti téren vásárt.**

A már megszokott termékek: felvágottak, péktermékek, sajtok, gyümölcszörpök, italok, házi csokoládé, édességek, méz, sütemények, gyümölcsök és zöldségek, hidegen préselt olajok, sör, különféle teafüvek, borok mellett különleges szalámi-félékből, halakból, ritka csipőspaprikafajtából, aromás növényekből és más javakból válogathatnak a vásárlók.

Az ajándéktárgyakból is óriási lesz a választék, fából készült, horgolt, faragott és kézzel festett játékokat, kerámia tárgyakat, ékszereket, gyertyákat, levendulatermékeket, természetes kozmetikumokat, egyedi táskákat, dísznövényeket lehet vásárolni. A termelők és a kézművesek többsége Maros megyei, de azért, hogy minél gazdagabb legyen a felhozatal, jelen lesznek Fehér, Hargita, Szeben, Brassó, Kolozs megyei és bukaresti eladók is.

Az egyik standot egy marosvásárhelyi klinikával közösen állítjuk fel, ahol vérnyomást lehet mérteni, és a szakemberek orvosi tanácsokkal is ellátják az érdeklődőket, arról is tájékoztatnak, hogy milyen óvintézkedéseket kell tenni kánikula esetén.

Pénteken 11-21, szombaton 10-21 és vasárnap 10-20 óra között várjuk a vásárlókat.

A várbeli vásárt havonta egyszer szervezzük, a következő augusztus 15–17. között lesz.

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatallal közösen szervezett esemény célja a helyi termelők támogatása, a helyi élelmiszertermékek népszerűsítése.

A Mercur Egyesület



## Ásványtani kiállítás a Néprajzi Múzeumban

Július 23–25. között Marosvásárhelyen a Néprajzi és Népművészeti Múzeumban ebben az évben is lesz ásványkiállítás, amely naponta 10-től 18 óráig látogatható. Az idei tárlat tematikája a borostyán, amelyet már az ókorban is ékszerként, illetve kultikus tárgyként használtak. Az ókori Egyiptomban használt egyes borostyán ékszerek kora

eléri a 6000 évet. Három napon át a múzeum látogatói kristályokat, drágaköveket és féldrágaköveket csodálhatnak meg a múzeum belső udvarán (Rózsák tere 11. sz.). A belépés ingyenes. Az Ásványok kiállítás szervezői, a korábbi évekhez hasonlóan, Andrei Gorduzza mérnök, geológus, illetve Angela Săplăcan muzeológus, geológus.

**NÉPÚJSÁG**  
ÖNÁLLÓ  
MAROS MEGYEI NAPILAP  
Kiadja az IMPRESS KFT.  
FŐSZERKESZTŐ:  
Karácsonyi Zsigmond  
LAPSZERKESZTŐK:  
Antalfi Imola  
Benedek István

**MUNKATÁRSÁK:** Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirocska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.  
**TÖRDELÉS:** Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.  
**FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.  
**REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.  
**SZERKESZTŐSÉG:** 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro  
**Telefon:** titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közösségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.  
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.  
**Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.:** 0742-828-647.  
**Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje:** hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.



642357800069  
ISSN 1220-3475 (print);  
ISSN 1584-3238 (online)

## Elfogadta a kormány a medvék eltávolítását szabályozó sürgősségi kormányrendeletet

„Zöld utat adott a kormány a mai ülésén a településeken emberéletet veszélyeztető medvék eltávolítását szabályozó sürgősségi kormányrendeletnek. Ennek értelmében azonnal eltávolítható lesz minden olyan nagyvad, amely a településeken belül veszélyeztet a lakosságot” – tájékoztatott Tanczos Barna, az RMDSZ környezetvédelmi minisztere.

A szakértő vezetője hozzátette: nem volt egyszerű feladata a szövetségnek, hiszen nem csak szakmailag volt kihívás megoldást találni erre az égető problémára, de azokat a rétegeket is meg kellett győzni e sürgősségi kormányrendelet indoklásáról, amelyeket nem veszélyeztet nap mint nap a medve jelenléte otthonukban, településükön.

„A ma elfogadott sürgősségi kormányrendelet értelmében minden önkormányzatban megalakul az azonnali sürgősségi beavatkozó csapat. Ezt a sürgősségi beavatkozó csapatot a polgármester vagy esetenként az alpolgármester vezeti a törvény értelmében. Ők azok a személyek, akik a szakmai vélemények alapján meghozzák a döntést a jogszabály értelmében az azonnali eltávolítás módjáról, amely háromféle lehet: a nagyvad elhajtása, altatása és áthelyezése, valamint az eutanázia vagy kilövés. Meggyőződésem, hogy nem Bukarestből kell megmondanunk, hogy melyik az a medve, amely rettegésben tart egy adott települést, ezért decentralizáltuk a döntéshozatali folyamatot: a polgármester vagy alpolgármester, a helyi viszonyokat ismerve, a szakmai vélemények és a kockázati besorolás alapján dönti el, hogy melyik beavatkozási módszert alkalmazzák. A jelenlegi jogszabály garancia továbbá arra is, hogy a polgármestereink ne féljenek megvédeni a közösségük

ket a veszélytől, és bátran, törvény szerint járhatnak el” – taglalta Tanczos Barna környezetvédelmi miniszter.

A kormányhatározat három lépcsőben, fokozatosan teszi lehetővé az azonnali beavatkozást. Ennek érdekében, hogy az azonnali beavatkozás elindulhasson, a lakosságnak a 112-es hívószámon kell jelentenie a medve jelenlétét vagy a medvetámadást, ezt követően a segélyszolgálat értesíti az adott településen működő azonnali beavatkozásra jogosult csapatot.

Az azonnali beavatkozó csapat tagjai a polgármester vagy az alpolgármester, a helyi csendőrség tagjai, a helyi vadászársaság vagy vadászegyesület technikai szakosítottja, valamint egy állatorvos. Amennyiben egy önkormányzatnak nincs szerződése a vadgazdálkodási alappal, vagy az adott vadgazdálkodási szakember nem tud jelen lenni a bevetésen, akkor ezekben az esetekben az erdészeti őrség szakosítottja kell jelen lennie.

Szép Róbert, az RMDSZ által vezetett környezetvédelmi minisztérium államtitkára rámutatott a sürgősségi kormányrendelet technikai részleteire: „Az elaltatott és áthelyezett példányokra nyomkövető nyakörv kerül, amelyet a környezetvédelmi szakértő költségvetéséből fedeznek. Továbbá, mint minden sürgősségi kormányrendelet elfogadása után, a szakértőnek el kell fogadnia az alkalmazási módszertant is. Mindeközben a sürgősségi kormányrendelet már hatályban lesz, így az önkormányzatoknak megadatik a lehetőség arra, hogy mindaddig, amíg az adminisztratív procedúrák tisztázódnak, a vadászársaságokkal és az állatorvosokkal kötött szerződés hiányában az erdészeti őrség szolgáltatásait vegyék igénybe.” (RMDSZ-tájékoztató)

## Bekerül a cseh alkotmányba a fegyveres önvédelemhez való jog

A cseh parlament felsőháza, a szenátus szerdán jóváhagyta, hogy az alkotmány részét képező Emberi Jogok Listáját kibővítsék egy bekezdéssel, mely szerint „az állampolgárnak a törvényben megállapított feltételek szerint joga van fegyverrel védelmeznie saját és más emberek életét”.

Az alkotmány módosítását a képviselőház, a parlament alsóháza már korábban jóváhagyta, életbe lépéséhez már csak az államfőnek kell aláírnia. Miután ügynevezett alkotmánytörvényről van szó, az elnök nem vétőzhatja meg.

Az alkotmány módosítása regálás az Európai Uniónak a fegyvertartást szigorító igyekezetére – hangzott el a szenátusi vitában. A javaslat kezdeményezői szerint Csehország ezzel elejét veszi annak, hogy a fegyvertartási jogot alsóbbrendű törvénnyel korlátozni lehessen, s egyben megerősíti a cseh kormány tárgyalási pozícióit az Európai Unióval szemben.

„A javaslatnak nem csak jelképes jelentősége van, biztosítékul szolgálhat a jövő szempontjából is” – jelentette ki Martin

Cervíček polgári demokrata szenátor. Rámutatott: az Európai Unióban erősödnek a fegyvertartást korlátozó tendenciák. „A lakosság lefegyverzése nem hoz nagyobb biztonságot, mert a bűnözők törvénytelenül is be tudnak szerezni fegyvereket” – hangsúlyozta Cervíček.

Az alkotmányos cikkely módosításához a hatályos szabályok szerint a parlament mindkét házában a képviselők és a szenátorok legalább háromötödös támogatására van szükség, ami ez esetben megvolt.

Csehországban erős ellenkezést váltott ki az Európai Unió igyekezte a törvényes fegyvertartás korlátozására a terrorizmus elleni harcra való hivatkozással. Az ezt elutasító petíciót, amely most az alkotmány módosításához vezetett, több mint százezren írták alá.

A rendőrségi kimutatások szerint a 10,7 milliós Csehországban mintegy 310 ezer embernek van fegyvertartási engedélye. (MTI)

## Százezreket telepítettek ki Közép-Kínában a súlyos esőzések okozta áradások miatt

Százezreket telepítettek ki a napok óta tartó, súlyos esőzések okozta áradások miatt Csengcsouban, a közép-kínai Honan tartomány székhelyén – közölte a helyi kormányzat szerdán.

Helyi idő szerint szerda reggel hét óráig a városból mintegy 200 ezer embert költöztettek ki otthonaikból ideiglenes szálláshelyekre. Az áradások eddig csaknem 36 ezer embert sújtottak.

A város egyik metróvonalát is elöntötte a víz, a szerelvények és az alagútban több száz ember rekedt. Helyszíni beszámolókat az alagút metrókocsikban a hirtelen felgyülemlett víz a bent rekedt emberek mellkasáig ért. A mentőcsapatok közel ötszáz embert menekítettek ki az elárasztott metróból, de legkevesebb tizenketten életüket veszítették.

Csengcsouban a teljes metróhálózaton leállt a közlekedés. A buszok már ezt megelőzően sem jártak, mivel a városban elektromos buszok közlekednek, ezek működését pedig a súlyos esőzések közepette a hatóságok nem ítélték biztonságosnak.

A városban több helyen akadozó áram- és vízellátásról számoltak be, az egyik csengcsoubi kórházban kedd este teljes áramszünet volt. A Global Times kínai lap szerdai cikke szerint mintegy hatszáz, válságos állapotban lévő beteg vár átszállításra.

Hszi Csin-ping kínai elnök szerdán rendkívül súlyosnak nevezte a helyzetet, és az emberélet, valamint a helyi lakosok vagyonának védelmét jelölte meg a katasztrófavédelmi munka elsődleges céljaként.

A Központi Meteorológiai Intézet szerint a Honan tartományban regisztrált napi csapadékmennyiség történelmi rekordot döntött, a Csengcsouban lezúduló eső pedig az elmúlt hatvan év legsúlyosabbja. Meteorológusok szerint a viharos esőt a kelet-kínai Fucsien tartomány partjaihoz közeledő Jenhua-tájfún okozza. Az előrejelzések szerint Honan tartományban csütörtök reggelig folytatódik a bőséges esőzés. Az árvízvédelmi készütséget a legmagasabb szintre emelték szerda reggelre. A katasztrófavédelmi minisztérium hét másik kínai tartományból küldött erősítést – több mint 1800 katonát, 250 mentőcsónakot, valamint árvízvédelmi felszereléseket – a 12 millió lakosú Csengcsouban. A kínai hadsereg pedig további csapatokat küldött, miután fennáll a veszély, hogy az egyik felázott gát bármelyik pillanatban átszakadhat. A hadsereg központi parancsnoksága kedd este a kínai Twitterként is emlegetett Weibo mikroblogon tette közzé, hogy a Jicsuan megyében fekvő gáton egy húsz méter hosszú repedés jelent meg. A Kína északi részén található Belső-Mongólia Autonóm Területen vasárnap már átszakadt két gát a súlyos esőzések miatt. (MTI)

## Liverpool elvesztette világörökségi státuszát

Elvesztette világörökségi státuszát Liverpool történelmi tengeri kereskedelmi városrésze az arculatában és látképében visszafordíthatatlan károkat okozó beruházások miatt.

Az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Oktatási Szervezetének (UNESCO) jelenleg ülésező világörökségi bizottsága szerdán döntött az északnyugat-angliai város sorsáról.

Liverpool a harmadik helyszín, amelyet megfosztottak világörökségi címétől az elmúlt csaknem fél évszázadban. Korábban Omán arabbejza-rezervátumát (2007) és a drezdai Elba-völgyet (2009) vették le a listáról.

Az angliai város világhírű történelmi kereskedelmi kikötőjét 2004-ben vették fel a világörökségi helyszínek közé a Brit Birodalom idején betöltött meghatározó kereskedelmi szerepe és lenyűgöző építészeti megoldásai miatt.

Az UNESCO már 2012-ben jelezte Liverpoolnak, hogy vesztélyben a világörökségi státusza a város vízparti látképét jelentősen megváltoztató beruházások, például a Liverpool Waters nevű fejlesztési projekt miatt. A testület akkor veszélyeztetett világörökséggé nyilvánította a városrészt. A liverpooli városvezetés természetesen csalódottan fogadta a bizottság döntését és a tanács meg fogja vitatni a fellebbezés lehetőségét. (MTI)

## Ország – világ

### Végleges eredmények július 28-án

Az óvások elbírálása előtt 72,9 százalékos az átmenési arány az ideai tanügyi véglegesítő vizsgán, ez több mint 3,5 százalékos növekedést jelent a tavaly jegyzett 69,17 százalékhöz képest – jelentette szerdán az oktatási minisztérium. A vizsga eredményeit szerdán 10 órakor tették közzé. Az óvások benyújtása és elbírálása előtt 5782 pedagógusnak sikerült a véglegesítő vizsgája, ők 8–10-es általánost értek el. Az írásbeli vizsgán 8300 személy jelent meg. Egy vizsgázót csalási kísérlet miatt kizártak, 366 tanár visszalépett, két dolgozatot pedig a dolgozatjavító központban érvénytelenítettek, tehát összesen 7931 személy maradt versenyben. Közülük 4156-an kaptak 8-as és 10-es közötti jegyet. 3232 vizsgázó jegye 5-ös és 7,99 közötti volt, 543-an pedig nem érték el az 5-öst sem. Az óvásokat csütörtökön még be lehet benyújtani, a végleges eredményeket július 28-án teszik közzé a vizsgaközpontokban és a definitivat.edu.ro honlapon. A sikeresen vizsgázók túllépnak a pedagógusi karrier kezdő szakaszán, és később fokozati vizsgákra iratkozhatnak be. (Agerpres)

### Támogatás öt megyének

A fejlesztési minisztérium javaslatára döntött szerdán a kormány: támogatást kapnak az árvíz által sújtott települések a károk kijavítására – tájékoztatót Cseke Attila fejlesztési miniszter. A szakértővezető rámutatott: Arad és Fehér megyében utakat javítanak ki a kormány által odaítélt finanszírozásból, Beszterce-Naszód, Hunyad, Krassó-Szörény és Máramaros megyében pedig utakat, hidakat, illetve a megrongálódott mezőgazdasági és erdei utakat állítják helyre. Bihar megyében, Belényesen 12 kishidat vitt el a víz, és két kilométeres szakaszon károsította meg az utat. A miniszter továbbá elmondta: Kolozs megyében a tordatúri polgármesteri hivatal épületét tatarozzák az utak és hidak kijavítása mellett, Kovászna megyében pedig a megyei önkormányzat részeseül kormánytámogatásban a megyei utak javítására, és helyreállítják a málnási gyógyfürdőt és parkot is. Szatmár megyében, Krasznabélteken és Bogdándon végeznek útjavítást, Nagyszokondon és Alsószoporon pedig a víztisztító és vízellátó rendszert javítják, Hargita megyében utakat, hidakat javítanak meg, a mezőgazdasági utakat és a beszakadt folyómedreket állítják helyre. (Agerpres)

### Áttelepített medve

Áttelepítették szerdára virradóra egy távoli vadászterületre azt a hárombocsos anyamedvét, amely az elmúlt hónapokban több tucat házba és épületbe tört be Tusnádfürdőn. A három medvebocsot a Hagymás-hegységben lévő rehabilitációs központba vitték. Butyka Zsolt tusnádfürdői polgármester elmondta, az anyamedvének már vasárnap kihelyezték a csalit, és a nagyvad kedd este érkezett a település sportpályájának közelébe, ahol a vadászoknak sikerült altatólővedékkel elaltatniuk és befogniuk, a három bocs azonban visszafutott az erdőbe. A csapatnak, amelynek tagjai között egy állatorvos is volt, több mint három órán át kellett várakoznia, amíg a medvebocsok visszatértek a településre, és sikerült befogni őket is. Az előjáró szerint az anyamedvét 22 óra körül, a bocokat csak hajnali fél 2 felé sikerült befogni. A felnőtt állatot egy távoli vadászterületre szállították át, a három bocsot pedig Nagy-Hagymás lábánál működő medve-vizszavadító központba vitték. Az elmúlt hónapokban az anyamedve több tucat ingatlanba – lakóházakba, panziókba, garázsokba, vendéglőkbe – hatolt be bocsáival a településen, jelentős károkat és pánikot okozva a helyieknek. (Agerpres)

## Lazítások és ríogatás

(Folytatás az 1. oldalról)

Anglia azonban az átoltottság terén élen jár, ami nem mondható el Romániáról. Nálunk, miközben a tervezett átoltottsági szinttől messze állunk, ellentmondásos, sőt riasztó nyilatkozatok látnak napvilágot.

Ha a járvány kezdete óta 34.258 személy hunyt el Covidban, szinte sokkolóan hat, hogy miközben 5 és fél millióan beoltatták magukat, a negyedik hullámban négyszer annyian halnának meg Covid-fertőzésben, mint eddig összesen. Hogyan lehet ilyen ijesztő nyilatkozatokat tenni, miközben a korlátozások nagy részét eltörölték, az emberek vígan készülnek nyaralni, tömegrendezvényekre járnak stb.?

Továbbá, miközben tudják, hogy a rendkívül fertőzőképesnek tartott delta-vírusvariáns főként a fiatalokúkat érinti, szinte láthatatlan az a kampány, amely a beoltásukra irányul. Az is érdekes, hogy az illetékesek „várják a döntést a vakcina 3. dózisának beadásáról”, de tulajdonképpen tudják, hogy mi lesz az.

És végül arról nem sokat beszélnek, hogy hogyan készül fel az egészségügyi ellátórendszer, az oktatási rendszer a rendkívül agresszívnek tartott negyedik fertőzőhullámra, hiszen, ha igaz, ezúttal elsősorban a fiatalok vannak kitéve kockázatnak. Ezért érezzük úgy, hogy bizonytalansággal teli időszak előzi meg az ősz tanévkezdést.

## Rekord-gabonatermés várható

### Nem indokolt a kenyér drágítása

**A június 30-án összesített 2020–2021-es kereskedelmi év adatainak összesítéséből kiderült, hogy Románia az Európai Unió második legnagyobb gabonaexportőre lett, ezen belül az első a búzakivitelben: a hivatalos adatok szerint az idén 3,17 millió tonna búzára, 1,96 millió tonna kukoricára és 1,06 millió tonna árpára számítanak. A megyénkben termelt gabona is eléri az országos átlagot.**

Vajda György

Jude Silvia, a megyei mezőgazdasági igazgatóság szakreferense szerint megyénkben hektáronként 5-6 tonna búza, 7-8 tonna árpa termelt. Az árpa betakarítását már befejezték, a búza aratása viszont alig két hete kezdődött el a Mezőségeen. Az előző évhez viszonyítva két héttel megkészték az aratással, elsősorban az esős időjárás miatt. Több helyen nem lehetett megközelíteni a parcelákat, ugyanakkor a termesztők arra vártak, hogy a búzaszem érje el a megfelelő nedvességi arányt, hogy kevesebbet kelljen szárítani. Így is az elvártnál 1-2%-kal nedvesebb magokat gyűjtenek be, a szárítással pedig némiképpen megnöhet az új termés ára.

Az említettektől eltekintve, a gabonaexportot illetően – az előző évekhez viszonyítva – remekül állunk. A hazai szükségletet biztosítja Románia, az ország az EU-kivitelének a 15,5%-át fedi le, mintegy 6,2 millió tonnával. Ennél többet, 11,3 millió tonnát (28%) Franciország exportál. A rangsorolásban Romániát Németország követi 5,8 millió tonnával (14,5%), Lengyelország 3,5 m. tonnával (8,7%) és Litvánia 3,4 m. tonnával (8,5%).

Az országos mezőgazdasági vezérigazgatóság előrejelzései szerint az idén 27 millió tonna gabonatermésre lehet számítani, ami 33%-kal több, mint tavaly, akkor a huzamosabb szárazság miatt kevesebb gabonát exportáltak. A gabonaexportban várhatóan az idén a negyedik helyen lesz az ország Franciország (65 m. tonna), Németország (44 m. tonna) és Lengyelország (29 m. tonna) után. Az EU gabonaexportjának célországai Jordánia, Egyiptom, Szaúd-Arábia és Líbia.

Románia EU-búzapiaci kvótája 12,4%, tavaly ez az arány 15%-volt. Így is sikerült az élvonalban maradni.

Az Ameropa és a CHS gabonaforgalmazó cégeken keresztül nemrég Egyiptom 180.000 tonna kenyérbúzáat vásárolt Romániától. A CHS 60.000 tonnára kötött szer-

ződést, tonnánként 231,88 dollárt fizettek a különböző adókkal együtt, amihez hozzájárul a tonnánkénti 35 dolláros vasúti szállítási költség. Az Ameropa 231,88, illetve 266,88 dollárban adta el a búza tonnáját, és tonnánként 30,31 dolláros szállítási díjban állapodott meg a CFR-vel. Az árut szeptember 11. és 20. között szállítják le.

Az árpa kivitelében Románia a harmadik helyen áll az EU-ban, 1,06 millió tonnával, Franciország 3,09 milliót, Németország 1,4 millió tonnát exportál.

Nemcsak a szalmásgabona terén állunk jól, hanem jóval a becsült fölötti kukorica-termésre is lehet számítani. A statisztikai adatok szerint Románia az EU legnagyobb kukoricaexportőre, 1,96 millió tonnával, azaz a kivitelre szánt kukoricamennyiség több mint 70%-át biztosítja. Májusig az exportőrök 323 millió euró bevételre tettek szert, kevesebbre ugyan, mint tavaly, annak ellenére, hogy a törek búza ára nyolc éve nem volt ilyen magas.

Szakértők szerint a jó termés és az exportlehetőség miatt az idén nem kell arra számítanunk, hogy megdrágítják a kenyeret az alapanyag miatt, de ez nem zárja ki, hogy egyéb költségek, illetve korábbi veszteségek fedezésére nem lesz ármódosítás.

## Javult az igazságszolgáltatás megítélése

**Közzétette kedden az Európai Bizottság a 2021. évi jogállamisági jelentését, amely az EU egészének vizsgálata mellett az egyes tagállamokat külön fejezetekben értékeli.**

A dokumentum szerint javult Romániában az igazságszolgáltatás megítélése az előző évekhez képest. A jelentés emlékeztet: az igazságügyi törvények 2017 és 2019 közötti módosításait felülvizsgálják, és a parlament napirendjén van az igazságszolgáltatásban elkövetett esetleges bűncselekményeket vizsgáló ügyészség (SIIJ) felülvizsgálásáról szóló törvénytervezet.

Az EB többek között kiemeli, hogy az új igazságügyi törvények kidolgozás alatt álló tervezete szerint módosul az Igazságügyi Felügyelet vezetőinek, illetve az ügyészségek vezetőinek a kinevezési eljárása, az utóbbiak leváltásának szabályai pedig az Emberi Jogok Európai Bíróságának vonatkozó ítélete szerint változnak meg.

Az igazságszolgáltatás minőségéről a jelentés megállapítja, hogy a rendszer továbbra is humán erőforrás-hiánnyal küzd. Tavaly decemberben a bírói állások közel 10 százaléka és az ügyészi állások közel 16 százaléka betöltetlen volt, ami az EB szerint befolyásolja az igazságszolgáltatás hatékonyságát.

A jelentés szerint a humán erőforrás-hiányt mélyíti, hogy egy joghézag miatt tavaly nem lehetett versenyvizsgát hirdetni a bírói és ügyészi posztokra. Ehhez kapcsolódóan a dokumentum emlékeztet arra, hogy a bukaresti alkotmánybíróság alkotmányellenesnek nyilvánította azt a törvénymódosítást, amely 10 évről 7 évre csökkentette a korrupcióellenes ügyészségre (DNA), illetve a szervezett bűnözés és terrorizmus elleni ügyészségre (DICCOT) való felvételhez szükséges szakmai tapasztalatot.

Az EB jelentése megemlíti azt is, hogy a romániai korrupcióérzékelési index magas maradt, a Transparency International 0-tól 100-ig terjedő skáláján Románia 44 pontot kapott, amellyel az ország a 19. helyet foglalja el az Európai Unióban és a 69.-et világszinten.

A dokumentum kiemeli, hogy a 2021–2025-ös korrupcióellenes stratégia elfogadása a kormány egyik prioritása, a korrupcióellenes vizsgálatok hatékonysága ugyanakkor javult. Ugyanakkor az igazságügyi törvények 2017 és 2019 közötti módosításai továbbra is akadályozták a DNA zavartalan működését. (Agerpres)



Fotó: Nagy Tibor (archív)

## Római vakáció

Tisztában vagyok vele, hogy ez egy világhírű film címe is, de talán megbocsát nekem odafönről Gregory Peck és Audrey Hepburn ezért a kis plágiumért. Ugyanis az a fontos, hogy végre elszabadultunk, kitörtünk a világvármány diktálta kényszerheverésből, és megkezdjük itáliai csavargásunkat. A július elképzelhetetlenül meleg volt, de ez egyáltalán nem akadályozott meg abban, hogy naponta 10-12 km-t tegyünk meg gyalog. A többi metróról (Róma), vonattal, taxival, városnéző busszal, gyermekvasúttal (egykor Mamaián ezt Kiki-carnak hívták, emlékszel?) vagy fogszekerekkel (Orvieto).

A tévében láttam egy angol sorozatot (talán a címe Drónnal Olaszország fölött), ott fedeztem fel magamnak Umbriát, a Rómától északra fekvő hegyes-dombos, gyönyörű tartományt. Ez sem különbözik Itália más vidékeitől – itt is hibátlan volt a szabadtéri építészeti és civilizációs múzeum. Olyan városokban fordultunk meg, ámultunk-bámultunk, fényképeztünk, ittuk a hideg buborékos vizet (acqua frizzante) literszám a kiszáradás ellen, gyalogoltunk, hegyet-lépcsőt másztunk, dómot, városházat, palotát, utcát, és az ókorból csudával határos módon megmenekült vagy ásóval felszínre hozott romokat tanulmányoztunk, kis trattoriák, gelateriák és pizzériák teraszára huppantunk le, a hotelszobából hallgattuk az olaszok sohasem szűnő csevegését, életigenlését, szóval ott csavarogtunk, ahol éppen kedvünk tartotta. Nem kötött program, idegenvezető, muszájkíváncsiság, sznobéria.

Volt részünk az olasz lelkesedésből, hiszen a foci-Eb elődöntőjét és a nagy finálét ott néztük végig a tévében – tekintve, hogy nem olasz földön zajlott –, és egy akkora kisvárosban, mint Spoleto, a kitörő lelkesedés, túzjáték, autók tömeges vonulása éjnek évadján, és a mindent betöltő tiúlkölésorkán, az emberek ujjongása, boldog kurjongatása, zászlók lobogtatása sejtetni engedte, mekkora lehetett az örület a nagyobb városokban, Rómában például.

Mi csupán a döntő utáni napon, hétfőn érkezünk a fővárosba. Míg Spoleto-ban reggel kilenckor nyoma sem volt az esti hejehujának, tömegbomlásnak, az utcák tisztán ragyogtak, a kávéházak nyitva voltak, a kávé forró és piciny volt, a croissant roppanós, omlós, friss, a dolgozók dolgukra siettek, addig Rómában a nagyobb terekre összeütközött szurkolói sátrakat, szabadtéri tévéobszervatóriumokat akkor verték szét a (román, koszovár, albán, afrikai) munkások, az utcákon tobzódott a szemét, a kiürült műanyag palackok, cigarettacsikkok, papír, zacskók, nejlontasakok, zászlómaradványok, eldobott maszkok, szeszaggatott azúrkék mezek.

De a Villa Borghese hatalmas kertje nyugalmas volt, a platánfák békésen őrt álltak a Tiberis (Tevere) két partján, a turisták szelfiztek, fotóztak, csapatokban lepték el időről időre a Piazza Navonát, a II. Viktor Ema-

nuel-emlékművet és a Piazza Campidoglio (capitoliumi domb), csodálták a Michelangelo teremtette reneszánsz szimmetriát, díszlépcsőt és az ókor egyetlen megmaradt építményét a lovas szobrát (Marcus Aurelius) a tér közepén.

A Colosseumnál már az ezredik ajánlattevő közelített meg, jegyet kínált a belépéshez, vizet nyújtott, ötletekkel szolgált, hogyan juthatnánk be a valamikori nagycirkuszba. Nem győztük visszautasítani a meghívást, ui. már jártunk odabenn néhány

### Csütörtöki kimenő – Sebestyén Mihály rovata –

évvél korábban – ez volt különben a 11. utunk Itáliába (14 év alatt) –, így végül azt találtam mondani: köszönöm, nem, jól ismerem, hiszen én építettem. Ez hatott. Különben a korábbi évekhez képest nem voltak római légiósoknak öltözött turistacsalogatók (fényképezési objektumok), kisebb volt az idegenek száma, nagyon kevesen voltak a távol-keleti látogatók, főleg olasz szót hallottunk a legforgalmasabb idegenforgalmi helyeken, a Spanyol lépcsőre tényleg nem lehet leülni, mindenkit elhajtának a rendőrök, vasárnap reggel a Piazza San Pietrot ellepték a rendőrök és csendőrök, a vasárnapi pápai miséhez megtettek minden biztonsági intézkedést. Elűzték a Bernini-féle oszlopsor árnyékából az ott alvó sátras hajléktalanokat. A tér bal oldalán egy új bronzszobrot fedeztünk fel. Egy angol szobrász 2019-ben felállított műve látható – A menekültek hajója –, melyen a történelem folyamán az olasz földön menedéket nyert etnikumok jellegzetes alakjai láthatók

– arcukon, testtartásukból leri a reménység, az ámulat, a lemondás. Döbbenetes élmény. Az éttermekben furcsa ételekkel kínálták a mit sem sejtő idegent. Esetemben egy olasz zöldségleves (minestrone) helyett közönséges bablevest ajánlottak – elfogadva – tengeri kagylóval.

Egyébiránt Rómában a Vatikán közelében laktunk egy hatalmas bérház szállodává alakított hatodik, majd ötödik emeletén, a felvonó életveszélyesen öreg, karmyújtásnyira volt a Szent Péter pápai székesegyház, a tér, az Ottaviano metroállomás, arab utcai árúcsok vicikvacak kinalata. Egy napon kivonattunk (helyi érdekű) Ostiába, Róma egykori kikötővárosába, ahol a Pompejihez hasonló régés-régi várossal találkoztunk. Hatvankilenc hektáron terül el, egy nap alatt alaposan bejárni sem lehet. Az utak mentén ciprusfenyők, pineák, a kabócák eszeveszeten tücsköltek, a falak mögött régi életek nyomai, a kikötőváros forgalmát, egykori gazdagságát, változatosságát sejtetni engedték. Itt láttuk a legrégebbi keresztény bazilika tetőtlenül maradt épületét, színházat, játékkeret, elegáns boltokat és raktárakat. A tengerpart messzebb van, a zárt standok közönsége előkelő, bár ugyanúgy pörkölődnek-barnulnak, mint az egyszerű népek. A természet és a fiziológia nem ismeri az osztálykülönbséget.

A 19-es kopott piszkoszöld villamos végállomása a pápa lakosztályától fél száz méterre van a Risorgimento téren.

Na de Umbria? Mi van Umbriával? – kérdezheti az olvasó. Azt a jövő héten mesélem el.

# HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

## Megújult épületben az onkológiai klinika



(Folytatás az 1. oldalról)

– Ünneppnap ez a mai, amelyen örömmel jelenthetem be, hogy befejeződött a marosvásárhelyi onkológiai klinika épületének teljes felújítása, ami a gyógyító munka minőségét hivatott javítani – üdvözölte a jelenlevőket dr. Gîrbovan Ovidiu nőgyógyász főorvos, a megyei kórház menedzsere. Azért nagyon fontos a korszerű épület, mert a rákos megbetegedés a második leggyakoribb halál oka európai és romániai viszonylatban, és egyre többen szorulnak kezelésre. A kapott támogatásért az igazgató köszönetet mondott a központi szerveknek és a megyei tanácsnak, amely mindig pozitívan viszonyult a kórházigazgatóság kéréseihez.

Péter Ferenc megyei tanácselnök kivételes eseménynek nevezte, hogy viszontagságos évek után nemsokára mind a gyógyító személyzet, mind a páciensek beköltözhetnek az épületbe, amelyet elsőnek újítottak fel teljes mértékben az egyik legnagyobb megyei egészségügyi beruházás révén. Számára kiemelten fontos az egészségügy támogatása, és ezen belül is az onkológiai ellátás korszerűsítése, ahol egyre több a beteg, akiket megillet a minőségi ellátás. Az onkológiai klinika felújítását 2019-ben kezdték el, befejezését azonban épületszerkezeti problémák miatti termódosítás és a világvárvány késleltette.

Nem egyszerű feladat hárul a megyei önkormányzatra, hiszen a Maros Megyei Klinikai Kórház 24 részlegével, 1180 betegágyával országos szinten is a legnagyobb egészségügyi ellátóegységek közé tartozik – hangzott el a továbbiak-

ban. A kórház 18 különböző részlege a városban szétszórva jobbra régi épületekben működik, ezért általános tervet hasonló méretű felújításokra nehéz kidolgozni. Mégsem ülnek tétlen, hiszen az eddig is el-



végzett évi javításokat megpróbálják teljes felújításokra átcsérlni, amire öt előterv van készen. Ezek kivitelezése attól függ, hogy milyen központi támogatásokat tudnak megnyerni. A későbbiekben kérdésre válaszolva hozzátette, hogy az öt terv között szerepelnek a járványkórházak, a tüdőgyógyászati klinika, a megyei kórház befejezetlenül maradt főépülete, a nőgyógyászat és más épületek, de megyei tanácselnökként hasonlóan fontos számára a dicsőszentmártoni kórház is. A megyei tanács ötévi költségvetésére lenne szükség ahhoz, hogy rendbe teygenek valamennyi kórházépület – tette hozzá.

Péter Ferenc köszönetet mondott Ovidiu Gîrbovan kórházmenedzserek és csapatának, kollégáinak a megyei tanácstól, a tervezőknek és építőknél, akik részt vettek a beruházás kivitelezésében.

Ovidiu Georgescu, a megyei ta-

nács alelnöke hozzászólásában hangsúlyozta, hogy fel kell gyorsítani a többi kórházépület felújítását, különösen azokat, amelyeknek a műszaki korszerűsítése elmaradt. Nagy hangsúlyt kell fektetni az épü-



letek energetikai önállóságának a megteremtésére, különösen a jelenlegi időjárási körülmények között – fogalmazta meg észrevételeit az alelnök, aki ugyancsak a központi alapok (PNDL, PNDC) lehívását említette a kórházak „zöldvonalának” a minél gyorsabb rehabilitációja érdekében.

Kérdésre válaszolva dr. Togănel Cornelia klinikavezető főorvos elmondta, hogy annyira nagy az igény, hogy a magánegységek, ahova a felújítás idején átpártolt a betegek egy része, nem jelentenek konkurenciát a klinikának, ahol a két sugárterápiás készülék is állandó működésben lesz. Örömmel tölti el, hogy méltó körülményeket

tudnak biztosítani a daganatos betegeknek, és várja, hogy megérkezzenek az ágyak, és megkezdhesék az átköltözést a kövesdombi épületből, ahova a felújítás idejére kénytelenek voltak átköltözni.

A megnyitót a kórház bemutatásával zárult. Az intenzív terápia a MOL-tól kapott három korszerű ágygal és a szükséges felszereléssel már készen áll a betegek fogadására. Bemutattak két kezelőt is, ugyancsak a MOL-tól kapott fotelágyakkal, ahol a nappali ellátásban részt vevő ápoltak kapják a kemoterápiát.

A megnyitón jelen volt Kovács Mihály Levente, a megyei tanács alelnöke, dr. Ianoși Edit, a megyei kórház orvosigazgatója, Negrea Ioana gazdasági igazgató. A kivitelező Construct MADCOM céget Derzsi Szabolcs telepvezető képviselte.

\*

Távozáskor még egyszer visszainéztem a megújult, elegáns épületre, amelyre remélhetőleg – a megyei kórház többi épületéhez hasonlóan – a magyar feliratot is kiteszik.

## Látható orvosá válva

### „A hobbim és a munkám találkozott”

„A radiológia ma már az orvostudomány legdinamikusabban fejlődő ága, amely forradalmian új változásokon ment át a röntgenkészüléktől a PET-MR-ig, amely az emberi test legtitkosabb rejtjelmeiről, a szervek felépítéséről és működéséről is pontos képet közvetít. A modern képalakító eljárások a kórisme felállításai mellett a legkorszerűbb gyógyítási módok vezérlőivé is váltak. A radiológus pedig a háttérben leletező orvosból látható orvosá vált, aki a legújabb terápiás eljárásokkal gyógyít” – fogalmazott egy előadásában dr. Battyáni István egyetemi docens, a Pécsi Tudományegyetem (PTE) Általános Orvosi Kara Intervenciós Radiológiai Tanszékének vezetője.

Bodolai Gyöngyi

Amint beszélgetésünk során elmondta, 1983-ban végezte tanulmányait a PTE Általános Orvostudományi Karán, 2002–2015 között a PTE Radiológiai Klinikáját irányította, azt követően vette át a klinikán belül működő Intervencionális Radiológiai Tanszék vezetését. Országos szakmai elismertségét bizonyítja, hogy egyéb megbízásai mellett az Egészségügyi Szakmai Kollégium Radiológiai Tagozatát 10 évig vezette, 2020-óta a titkári tisztségét tölti be a szakma első számú képviselőinek egyikeként az egészségügyi kormányzat felé. Klinikavezetői megbízására úgy emlékezik, hogy „kökevény időszak” volt, reggeltől késő éjszakáig tartó munkával.

– A radiológia vonzotta már a kezdetektől? – kérdeztem a kiváló pécsi szakembertől, akinek nevéhez több új intervenciós radiológiai eljárás magyarországi bevezetése fűződik. A Romániai Magyar Orvos- és

Gyógyszerészképzés Egyesület meghívására marosvásárhelyi diákoknak is szívesen tartott előadást.

– Kezdetben nem gondoltam a radiológiára, sebész akartam lenni. Negyedéves orvostanhallgató koromban a radiológiai vizsga után az akkori professzor visszahívott, és megkérdezte, hogy nem szeretnék-e radiológus lenni. Jó, hogy nem mondtam nemet. Hatodéves koromban ugyanis, amikor már egészen biztossá vált, hogy nem lesz sebészi állás, felkerestem, és megkérdeztem, aktuális-e még az állásajánlata, ő pedig angolos úriemberként igent mondott.

Magyarországon az intervenciós radiológia a pécsi bölcsőből indult ki, így az ebben úttörő szerepet játszó prof. dr. Horváth László mellett kezdetem el a szakmát tanulni, és közben rá kellett jönnöm, hogy nem a nagy metszésekkel végzett operációké, hanem a minimálisan invazív (kis sebéssel járó) sebészeté a jövő. Nagyon megtetszett, és rájöttem, hogy azt a tevékenységet, amire vágytam, ezen a területen is végezhetem. Itthon én honosítottam meg a súlyos szubtotális tüdőembóliák katéteres kezelését, a

perkután epekőoldást, és intézetünk végzett elsőként és nagy számban szelektív thrombusoldó kezelést.

– Több szakágban is hallunk intervenciós sebészeti beavatkozásokról, mit fed az intervenciós radiológia?

– Az intervenciós radiológia több mint 330 műtét beavatkozást foglal magában, négy fő pillérből áll, a vaszkuláris (azaz érrendszeri) beavatkozások, a nem vaszkuláris (máj, vese, testüregi, belrendszeri és muszkuloszkeletális) beavatkozások, az intervenciós onkológiai és a neuroradiológiai beavatkozások a főbb elemei. A vaszkuláris intervenciók során érelzáródásokat nyitunk meg, érszűkítőket tágitunk fel, szükség esetén sztentet helyezünk be az ér nyitvatartása céljából, trombózisokat oldunk fel vagy távolítunk el mechanikusan, kezeljük a különböző éren belüli malformációkat, vérszeket embolizálunk (a sérült ereket mesterséges érelzáró anyagokkal elzárjuk a vérzés megállítására céljából mind ütőeres, mind vénás oldalon), tehát elég széles területet fed le a tevékenységünk.

(Folytatás a 6. oldalon)

## „A hobbim és a munkám találkozott”

(Folytatás az 5. oldalról)

Amíg az intervenciós kardiológia a szívvel és a koszorúerekkel, addig mi a szív ereinek kivételével az összes többi érrel foglalkozunk. Az intervenciós neuroradiológia speciális tudásanyaga miatt külön licencelt Magyarországon. Ezeknek a szakembereknek feladata a nyaktól fölfelé lévő intracranialis (koponyán belüli) erek betegségeinek, az agyi aneurizmáknak (értágulatoknak) az ellátása, a gerinc csontbetegségeinek megoldása, pl. összeroppanó csigolyák esetén a vertebroplastika (a törött csigolyatest csontcementtel való feltöltése).

A mi laborunk nagy számban végez nem éren belüli beavatkozásokat a vese, a húgyúti rendszer, az epe, a máj, hasnyálmirigy területén. Ebben a csoportban a leggyakrabban végzett beavatkozások a célzott szövetszövetek, a drénezések (tályog, ciszta), a húgyvezetékek elzáródásainak, szűkületeinek megnyitása, tágitása, nefrosztómia végzése, epeúti elzáródásban az epeelfolyás helyreállítása drénnel vagy sztenttel, a lezárt epehólyag tehermentesítése, leszívása punkcióval, a retroperitonealis folyadékgyülemek drenázsa, a necrotizáló hasnyálmirigy-gyulladások esetén a retroperitoneum (kötőszövettel bélelt tér a hasüregben) CT-vezérelt drénezése.

Az intervenciós onkoradiológiai beavatkozásaink is egyre nagyobb számban fordulnak elő, mint a vese-, a máj- és a tüdődaganatok radiofrekvenciás vagy mikrohullámú ablációja (tumorroncsolás hőenergiával), a májdaganatok TACE-kezelése (éren keresztüli szuperszelektív daganat-kemoembolizáció, speciális érelzáró anyag és citosztatikum keverékével), tumoros vesevérzések embolizációja, kismedencei nőgyógyászati és hólyagtumorok szelektív citosztatikus kezelése, nőbetegeknél a miómák (jóindulatú méhizomdaganatok) embolizációja, férfiaknál jóindulatú prosztata-megnagyobbodásban a prosztata embolizációja a normális vizelet helyreállításáért.

Hőabláció során egy speciális elektródát vezetve a daganatba, szelektíven megsütjük a daganatot (fehérjekoagulációt idézünk elő) radio- vagy mikrohullám segítségével. A kezeléskor a gyors mozgásra készített molekulák a sejtközi térben a sűrűdésük révén hőt képeznek, mellyel akár 100 fokra is fel lehet melegíteni a célterületet, ami a daganatszövet visszafordíthatatlan károsodásához vezet. A különböző kezeléseket kombinációban is szoktuk alkalmazni (pl. TACE + abláció). A kezelések előnye, hogy közvetlenül a daganatra fejtik ki hatásukat, miközben a többi szervet nem vagy csak kismértékben károsítják. A célzott kezeléseket az onkoterápiás intézettel való szoros együttműködésen alapulnak, a kezelési módokat az adott daganat kezelésében jártas (sebész, belgyógyász, onkológus, intervenciós radiológus, nőgyógyász, urológus stb.) szakemberekből álló „onkoteam” döntése határozza meg. A hagyományos műtét helyett, ami hosszú lábadozási idővel jár, egyéjszakai kórházi bennalvással sok esetben hasonló eredmény érhető el.

**– Mi történik az égetett, roncsolt szövettel?**

– Az égett seb az emberek tudatában nagyon fájdalmas érzetet jelent. A hőabláció során azonban nem ugyanaz a folyamat játszódik le, mint amikor az ember otthon megégeti kezét, ami felhólyagosodik, nagyon fáj, a sejtmembrán tönkremegy, a sejt elfolyosodik, a bőr leválik. Az abláció során olyan gyorsan visszük fel a hőt 100 Celsius-fokra, hogy nincsen idő az előbbi folyamatokra, a fehérjék azonnal denaturálódnak, hőfixáció lép fel (hasonló a hatás, mint amit a formalin okoz), a daganatszövet eredeti méretében megmarad, de immunhisztokémiai vizsgálatokkal halott, életképtelen szövet igazolható. A kezelés utáni elhalt szövet képkötő vizsgálatokkal továbbra is kimutatható, de keringés benne már nem. Idővel, lassan csökken a mérete, az elhalt sejtek elszállítódnak, és a szöveti antigén hatása miatt stimulálja az immunrendszert. Egy jól bevált módszerről van szó, amit időben kell elvégezni, amikor még elég kicsi (4 cm alatti) a daganat ahhoz, hogy megfelelő biztonsági zónával lehessen elpusztítani. A kezelést rövid altatásban vagy kábításban végezzük, de utána a tompa nyomásérzésen kívül egyéb fájdalommal nem jár.



Dr. Battyáni István

Fotó: PTE

**– A sok precíziós eljárást hányan művelik a pécsi klinikán?**

– A fiatal ambíciózus radiológus kollégák között népszerű ez a szakmai terület, jelenleg az intervenciós radiológiai részlegen hat licenccel rendelkező és három licencképzésben részt vevő kolléga dolgozik, ami országos szinten is kiemelkedő.

**– Minden orvos vállal valamennyi beavatkozást, vagy kialakult már egy bizonyos szakosodás valamelyik szervre, szervekre?**

– A beavatkozásoknak van egy mindenki által kötelezően elvégzendő csoportja, ami a napi akut esetek ellátásához szükséges. A készenléti ügyelet és szabadságolások másképpen nem lennének megoldhatók. Természetesen mindegyikünknek van egy vagy több kiemelt területe, ami specialitásokat tartalmaz, és abban nagyobb tapasztalattal rendelkezik. Van, aki a miómaembolizációból végzett több ezret, és abból készül a PhD-dolgozata. Másik kollégánk a centrális dializáló katéterek behelyezésének és dializáló fistulák tágitásának a mestere. Van, aki az érrendszeri beavatkozások terén a bonyolult, kivitelezhetetlennek tűnő helyzetek megoldásának a mestere. Jómagam nagy tapasztalattal rendelkezem az intervenciós onkoradiológiai eljárások területén, a máj- és epeúti katéteres beavatkozások terén, de sok lábszári intervenciót, végtagmentést is végzek. Intervenciós radiológiával nagyon sok beteg lábát tudjuk megmenteni. Magyarországon évente közel 5–6 ezer lábát vágnak le, melynek több mint egyharmadát meg lehetne menteni egy jól működő országos hálózattal. Nagyon jó az együttműködésünk az érsebész kollégákkal, és mindig megpróbáljuk a lábmentést amputáció előtt. Ezeknek a betegeknek megfizethetetlen, ha „meg tudnak állni a saját lábukon”, különösen akkor, ha nincs meg a támogató családi háttér, másrészt a szociális ellátórendszeren is könnyítünk.

Látni kellene az idős emberek óriási megkönnyebbülését, ahogy zokognak, és nem tudják, hogyan fejezzék ki a köszönetüket azért, hogy megmaradtak a végtagjuk és ezzel a mozgásképességük. Ekkor érzi az ember, hogy van értelme annak, amit csinál, és ezzel kiteljesedik a földi léte. Ha egyszer életünk végén feltesszük magunknak a kérdést: mit kerestünk itt a Földön, akkor elmondhatjuk, hogy sok olyant tettünk, ami értelmet adott a létezésünknek.

**– Új eljárások egész sora fűződik a nevéhez. Melyik a legfontosabb?**

– A tüdőembólia nagyon súlyos esetei (szubtotális embólia), amikor majdnem minden ér elzáródik, és amiben mindenki szinte törvényszerűen meghalt 1989-ig. Abban az évben kezdtük el a szelektív trombolizist. Kialakítottunk egy rendszert, melyben a mentők egyenesen hozzánk hozták a beteget, akinek percek voltak hátra. Mi katéterrel a vénás rendszeren keresztül felmentünk a tüdőartériába, összetörtük a fő eret elzáró trombust, kipasszíroztuk a periféria felé, ezzel megindítottuk a keringést, és utána szelektíven feloldottuk a vérrögöket. Gyakorlatilag 38 ilyen súlyos esetem volt, közülük egy személy halt meg, de nem a tüdőembólia miatt, hanem két héttel később egy másik betegségben. Az összes többi beteg meggyógyult, pedig voltak nagyon bonyolult esetek, mint a császármetszés után súlyos embóliát kapott háromgyer-

mekes családanya, vagy a radikális prosztata-műtét után tüdőembóliával kezelt férfi, de számos fiatal is volt közöttük, akiknek a megmentése különösen sokat jelentett számunkra. Tevékenységünknek köszönhetően változott meg a helyzet, és nem vették többé természetesen azt, hogy ebben a betegségben meg kell halni.

Sok mindenben elsők voltunk, például az intervenciós onkológiai beavatkozásokat világvizonylatban is az elsők között végeztük, és amikor Európában is elkezdtek ezeket az eljárásokat alkalmazni, workshopokat tartottunk nagy európai szakmai fórumokon. Jelenleg is vannak még olyan eljárási protokollok, amelyekben még fellelhetők a mi ajánlásaink.

Dr. Horváth László emeritus professor érdemeit emelném ki, ő volt korábban az intervenciós radiológia vezetője, a világon Charles Dotter után az elsők között alkalmazta a ballonos értágítást Pécsen, később oktatta és részt vett az amerikai orvosok kiképzésében, és neki köszönhető az intervenciós onkoradiológia magyarországi és pécsi elindítása. Neve az intervenciós radiológia úttörőinek nevei között megtalálható. Dr. Kuhn Endre professzor nyugdíjba vonulása után (akinek a klinikai pályafutásom elindítását köszönhetem) dr. Horváth László professzor lett a klinika igazgatója, ezért is volt nagy megtiszteltetés számomra, hogy Horváth professzor nyugdíjba vonulását követően 2002-ben tőle vehettem át a pécsi klinika vezetői megbízatását.

**– Nagyon izgalmas és látványos ez a munka.**

– Azt szoktam mondani, hogy a radiológia egy csodálatos szakma, az orvostudomány teljes vertikumát felöleli a diagnosztikán át az intervenciós radiológiai terápiás eljárásokig. Mindennel foglalkoznunk kell a diagnosztikában, hiszen az összes szakterületnek a diagnosztikai hátterét a radiológia adja, ezzel egy sokkal szélesebb rálátást biztosít az orvostudományra, mint a legtöbb klinikai szakma. Így lehetőségünk van arra, hogy a szakmán belül tudjunk új területre váltani úgy, hogy ne kelljen feladni az addigi tevékenységünket. Az intervenciós radiológiához is az elmélyült képkötő diagnosztikai tudás nélkülözhetetlen, mert a képen kell olvasni, megtervezni, és képi vezérléssel kell kivitelezni a beavatkozásokat, hogy minél kisebb szövödménnyel tudjuk a legjobb eredményt kihozni. Ehhez a radiológiai alapszakvizsga elengedhetlen.

**– Mennyi idő alatt alakul ki ez a képesség?**

– Mint minden, ez is gyakorlás kérdése. Erre szolgál a radiológiai szakvizsga, amire az európai előírásoknak megfelelően öt év a felkészülés. Ennyi időt kitevő gyakorlat kellő tudást biztosít ahhoz, hogy a szakosodó orvos önállóan adjon leleteket, és értékeljen képeket. Az intervenciós radiológiai licenctől újabb 18 hónapos képzés után lehet elnyerni olyan központokban, ahol legalább két licenccel rendelkező szakorvos dolgozik, és kellő számú beteg van ahhoz, hogy az előírt eset-számot a szakosodó orvos el tudja látni.

**– Milyen készségek szükségesek?**

– A szakmai tudás, a szakmai alázat, a kezűgyesség, a türelem, a precíz munka és az eszközismeret a legfontosabbak. Egy eset mindig annak eldöntésével indul, melyik módszer lenne a beteg számára személyre szabottan a legmegfelelőbb, milyen eszközzel fogom kivitelezni (milyen eszköz áll rendelkezésre?), honnan, milyen irányból végezhető el a beavatkozás, milyen eredményt tudok a módszerrel elérni. Ha megválasztottuk ezeket a kérdéseket, akkor a többi már rutinmunka. A tudás a pontos terv felállításához kell, a kivitelezésben viszont nagy segítséget nyújt a tapasztalat. A technikai kivitelezést viszonylag gyorsan meg lehet tanulni, de a minden fontos szempontot figyelembe vevő, legjobb döntéshozatal, a csapadék elkerülését nem lehet gyorsan elsajátítani.

**– Oktatóként mi a feladata?**

– Részt veszek a graduális és posztgraduális oktatásban. Az orvostanhallgatók graduális oktatásában magyar és angol nyelven tanítom a radiológiát. Korábban a klinika vezetőjeként, a radiológia tantárgy felelőseként nagyon sok kontaktórát oktattam, sokat változtatunk a képzési tematikánkon, igyekeztünk a legmodernebb technikát bevinni az

oktatásba. A gyakorlati képzésben a hallgatóközpontú oktatás híve voltam, ami sok több-letenergiát emésztett fel. Több mint húsz éve kerül minden évben meghirdetésre a „gyakorlati CT és ultrahang diagnosztika” elnevezésű kreditpontos kurzusom, mely mind magyar, mind angol nyelven nagy népszerűségnek örvend a hallgatók körében.

Természetesen rendszeresen szerveztem posztgraduális kreditszerző szakorvosi továbbképzéseket, melyeknek rendszeres előadója is voltam és vagyok. Mindemellett oktattam a főiskolai képzésben, és részt veszek a szakorvosjelöltek szakmai képzésében.

**– Jelentős orvostechikai gépparkkal rendelkezik a pécsi egyetemi klinika, mondjon néhány szót erről.**

– Amikor Horváth professzortól 2002-ben átvettem a klinikát, akkor az első három évben 25 pályázatot írtunk, és abból 2,5 millió forintot tudtunk begyűjteni, amit a nagyobb fejlesztésekre fordítottunk. Ez nagy előrelépést jelentett a klinikának, így 2015-ben vezetését jó technikai feltételek mellett tudtam átadni Bogner Péter professzornak, aki szintén nagy gondot fordít arra, hogy a technikai feltételek a lehető legjobbak, klinikához méltóak legyenek.

A diagnosztikában használjuk a digitális röntgenteknikával történő felvételezéseket, az ultrahangtechnikának a teljes palettáját, a kontrasztanyag ultrahangvizsgálatokat is az országban elsőként kezdtük (és tanítjuk is), elsőként voltunk az ultrahang-navigációs technika használatában. A CT- (komputertomográfia) technikában az országban elsőként használtunk duál energiás CT-technikát.

Természetesen Bogner professzor vezetése alatt tovább fejlődött a géppark egy korszerű MRI- (mágneses rezonancia) készülékkel, valamint egy PET-CT-vel a Nukleáris Medicina Intézetben. A gépek megújítása, korszerűsítése folyamatos.

Egy pályázat révén 2007-ben létrehoztuk a Térségi Szűrő és Diagnosztika Központot, amit öt évig uniós projektként kellett működtetni, és ez idő alatt több mint 110.000 embert vizsgáltunk meg öt-hét szakmás szűrővel. A szűrést a régiókban vezető öt halálokra végeztük. A tevékenységünk révén a térség településein a lakossági átszűrtség addig soha nem látott szintre emelkedett. Kiváló csapat alakult ki szenzációs gyakorlati tudással, de amikor lejárt az uniós program, az egyetem, mivel a szűrés nem tartozott az alapfeladatahoz, megvonta a támogatást, és minden szét-esett, pedig a modell példaértékű volt.

Jó kapcsolatok birtokában továbbra is sok színvonalas rendezvényt szerveztünk, ilyen volt például a közép-európai kardiovaszkuláris diagnosztikakonferencia (Central European Conference on Noninvasive Cardiovascular Imaging) a szakterület legnevesebb amerikai és európai képviselőinek részvételével. Az élet fintora, hogy intervenciós radiológus vagyok, de az Egyesült Államokban a nevem kardiodiagnosztikát jobban ismerik. Szoktam is ott képzéseket moderálni.

**– Mi volt a legnagyobb elégtétel?**

– Az, hogy a hétköznapi emberek javát szolgálva szakmailag meg tudtam valósítani az elképzeléseimet, és országosan sokban hozzá tudtam járulni a radiológia szakmai fejlődéséhez. Ez irányú tevékenységem miatt a Magyar Radiológusok Társasága dr. Alexander Béla- és dr. Benkő György- emlékéremmel tüntetett ki.

Örülök, hogy ismét lehetőségem van azzal foglalkozni, amit legjobban szeretek, a betegek gyógyításával, a tromboembóliás kórképekkel, a daganatos betegek kezelésével, értegetekkel.

Boldog embernek tartom magam, mert a hobbim és a munkám sikerült az életem során összekapcsolni. Sok munkával és szakmaisággal értem el sikereket, melynek eredményeként két ciklusban a Magyar Kardiovaszkuláris és Intervenciós Radiológiai Társaságának elnöke, két ciklusban a Magyar Radiológusok Társaságának elnöke, 10 évig a Szakmai Kollégium Radiológiai Tagozatának elnöke voltam, 13 évig vezettem a Pécsi Radiológiai Klinikát. Most a betegellátásban szeretném kamatoztatni a tudásom, a vezetés pedig a következő generáció feladata kell legyen, hogy fiatalos lendülettel tovább tudják építeni azt, amibe nagy energiával én is fiatalon belekezdtem. Sokan másoknak, én mindig a magam mércéjének akartam megfelelni, amit talán többé-kevésbé sikerült elérnem, és ez harmonikussá teszi az életem.

## A szalmakalap

**A nyári kiegészítők közül mondhatni a legpraktikusabb és legkedveltebb darab a szalmakalap. Ugyanakkor szükséges is, mivel nemcsak díszít, hanem véd is a tűző napsugaraktól.**

### Casoni Szálasi Ibolya

Nemcsak a szalmakalap, hanem a kalap általában, a történelem folyamán szükségességéből jelent meg, és már kezdetől fogva védő szerepet töltött be. A kalap tulajdonképpen egy fejfedőforma, melynek jellemzője, hogy a fejet borító hengeres, csonka kúp vagy félgömböses részén kívül karimája is van. A fejfedő viselete már az ókorban elkezdődött.

Kezdetben a férfioltozkodást jellemezte, ezért máig is a férfiaknál funkcionális, míg a női öltözködésben esztétikai szerepet tölt be.

Mind a kalap, mint a szalmakalap különböző fajtái már az ókorban megjelentek. A középkorban még luxusdaraboknak számítottak, nemes prémekkel és gyémántokkal díszített változatok voltak divatosak. A florentinkalap például Firenzéről kapta a nevét. Ez a hajlékony, nagy karimájú, lenge szalmakalap a mai napig kedvelt nyári viselet.

Az 1800-as évek elején az empire divat korszakában a lapos tetejű szalmakalap volt a divat, míg a biedermeier korszakban a nők szalaggal és fátyollal díszített, úgynevezett ernyős kalapot hordtak. Ez a fajta szalmakalap inkább egy főkötőhöz hasonlít.

1900 körül előbb a férfiak, majd a nők is az úgynevezett Girardi-kalapot kezdték viselni, mely nevét Girardi bécsi színésztől kapta. Ez a merev, ovális, lapos tetejű szalmakalap keskeny és vízszintes karimával készült.

Az 1900-as évek hatalmas karimájú, úgynevezett „malomkerék”-kalapjait a szecesz-sziós stílusnak megfelelően sok virág, szalag és egyéb dísz ékesítette.

Az 1920-as években már magas tetejű, keskeny karimájú kalapokat hordtak, melyeket erősen a fejbe húzva viseltek, míg az 1930-as években ismét visszatért a széles karimájú kalap divatja.

1960 körül egy időre háttérbe szorult a kalapviselés, hogy aztán újult erővel törjön fel és virágozzon napjainkig.

Most vegyük számba, hogy milyen szalmakalapok divatosak az idén.

A szalmakalapot viselhetjük nemcsak strandra, vízpartra, hanem utcára is. Annyiféle formában és színben kaphatók, hogy biztosan minden hölgy talál arcformájához megfelelő darabot. A korábbi években a feliratos szalmakalapok voltak divatosak, idén a fekete szalaggal díszített darabok a menők. Ezenkívül a színes szalagos, megkötös fazonú szalmakalapok lehetnek natúr- vagy fekete színűek, viszont a színes változatok is ugyanolyan trendiek.

A kalap formája is nagyon változatos, a fonott napellenzőktől a baseballsapka-fazonon át az óriási napozókalapig minden divatos. A klasszikus fedora, azaz mindkét oldalán és tetején betört vödörkalap is nagyon népszerű, a kérdés viszont az, hogy kinek melyik áll jobban.

Említsünk meg még pár divatos szalmakalapfajtát! Ilyenek a hímzéssekkel díszített, közepesen széles karimájú, fedora fazonú felsőrészel készített kalapok, a fonott baseballsapka formájú kalapok láncdíszítéssel, fonott szalmakalapok papírból, széles pánttal díszí-



tett szalmakalapok, megkötös szalmakalapok, széles karimájú, sombreroá emlékeztető napozókalapok, fonottpapír szalmakalapok lejtő karimával, fedora fazonú szalmakalapok, széles karimájú szalmakalapok, mintás

szalaggal díszített, hullámos, széles karimájú szalmakalapok.

Ez csak egy pár példa, a kínálat olyan nagy, hogy biztosan minden hölgy talál ízlésének megfelelőt.

## Ember és állat harmóniája

### Állatok védelme a hőségben

**Forró beton, kiszáradt vízestálka, rövid lánc, tűző nap, árnyéktelen hely, és egy kutya élete máris veszélyben lehet. A médiafelületeken özönlenek az információk, ennek ellenére az állattartók közül sokan megfeledkeznek a legalapvetőbb szabályokról is, pedig az ember felelős az állataiért, és hőségriadó idején fokozottan kellene óvni őket.**

A vidéken élő, haszonállatokat tartó felelősségteljes gazdák számára magától értetődő a friss, tiszta víz, az árnyékos búvóhely fontossága, a háziorvókról azonban sokszor megfeledkeznek. Városi környezetben pedig nincs annál felháborítóbb látvány, mint amikor tűző napon sétáltatnak ebet a forró aszfalton, amelyen égési sérüléseket szenvedhet, vagy amikor autóbába zárva a végkimerülés határán zihál egy kutya. A háziállatok védelme érdekében a július-augusztusi hőségben ajánlott teendőkre dr. Pálosi Csaba állatorvos, a Noé Báránya kisállatklinika vezetője figyelmeztetett.



Fotó: Halmi Krisztina

#### Folyadékpótlás és árnyék

Előjáróban a víz utánpótlásának fontosságát jelezte, mint mondta, kánikula idején figyelni kell, illetve nem árt több tálkát is megtölteni vízzel, hogy ha némelyikből elfogy a víz, vagy a tálka felborul, akkor se szomjazzon a kutya vagy macska, de az öntató beszerzése is indokolt lehet. Előfordulhat, hogy a cica a nagy hőségben a fürdőkádba, mosdókagylóba fekszik, ott érzi jól magát, és a csöpögő csapból iszik.

Amint a szakember hangsúlyozta, a nyári hőségben a nagy bundájú, túlsúlyos kutyáknál, de a rövid szőrűeknél is fennáll a hőguta veszélye, akárcsak az intenzív mozgásra ösztönzött kutyák esetében, mivel az izomműködés mellett hő termelődik, ami rontja a kutyák hőháztartását. Az idős, szívbetegek kutyákat pedig különösen óvni kell a forróságtól. A hőguta nemcsak a déli kánikulában jelentkezhet, hanem egy forró nyári nap végén is, mivel olyankor még 30°C körüli a hőmérséklet, és ha játékkal mozgásra készítik, vagy kerékpár után kötve futtatják, az megterhelő az állat számára. A sétát is a kora reggeli és esti órákra ajánlott időzíteni, így elkerülhető, hogy a talppárnájuk megégjen a forró aszfalton. Ezt megelőzendő érdemes mancsvédő krémet használni, sétáltatás előtt pedig meg lehet vizezni a fejük tetejét.

A napon parkoló autó belsejében akár 60-90°C-os hőmérséklet is lehet. A kissé lehűzött ablak sem biztosít elég szellőzést, az állat a kánikulában néhány perc alatt hőgutát kap, akár 5-10 perc alatt is végzetes hőterhelés érheti. Mivel az állat izadni nem képes, és a lihegésével történő hővesztés nem mindig elegendő, a szövetekben található fehérje kicsapódása miatt az élete menthetetlenné válik.

**– Milyen tünetek jelzik a bajt, és mi a teendő ilyen esetben?**

– Ha a kutya gyorsan liheg, pupillái tágira nyíltak, a nyála megvastagodott, nyelve vörös; de a hányás, szédelgés, hasmenés, kóma is hőgutára utalhat, amely sürgősségi eset, ha fenn-

áll a gyanú, azonnal le kell hűteni a kutyát, és állatorvoshoz vinni. Le kell locsolni vagy betenni nem túl hideg vízbe, esetleg léghűtővel helyiségbe vinni, nedvesíteni a nyelvét, a fejére, nyakára, hasára és lábai közé nedves törülközőt helyezni. Amikor az állat testhőmérséklete 39-40°C-fokra csökken, abba kell hagyni a hűtési folyamatot, mivel a túl drasztikus hűtéstől más problémák is kialakulhatnak. A kutyát állatorvosi ellenőrzés alatt kell tartani a sokk, veseelégtelenség, szívrohadás, légzési nehézség elkerülése és vérrög kialakulásának megakadályozása végett, és ha állapotát sikerül stabilizálni, további kezelésekre van szükség.

Ha autóbán kutyát, macskát vagy más állatot látunk bezárva, azonnal értesíteni kell az állatvédőket vagy az állatrendőrséget. A túlmelegedett állatot hideg vízzel kell itatni, testhőmérsékletét pedig vizes borogatással kell csökkenteni. Állattal utazva pedig ajánlott rendszeresen megállni, hogy inni és üríteni tudjon. A hőség és kánikula idején felelős állatbaráthoz méltó, ha van nálunk eldobható műanyag tányér és víz olyan esetre, ha szomjazó kóbor állat bukkanna fel, friss vizet lehet nekik önteni. A kertben vagy kennelben tartott kutyákra is figyelni kell. Legyen számukra árnyékos hely, ahová elvonulhatnak, elérhető közelségben pedig víz bőségesen. A meleg elől sok kutya a maga által ásott gödörbe húzódik, mert a talaj már 20 centis mélységben is több fokkal hűvösebb, mint a levegő. Bár a hosszú szőrzet védi a bőrt a naptól, a szellőzést akadályozza. Megtörténhet, hogy a vastag bunda alatt a bőr befűl, begyullad, elfertőződik, a vakarózás pedig tovább ronthat a helyzeten. Sok kutya a fejét rázza, és emiatt apró sebek jelennek meg a fülük hegyén is, a kikapart sebeket beköphetik legyek, ezért használni kell a rovarirtó szereket, ugyanakkor a dús, hosszú szőrű kutyákat nyáron érdemes nyírni és gyakrabban fűrésztetni. A toklásokra is folyamatosan figyelni kell, mert ezek mélyen befűródhetnek az állat bőre alá, és csúnyán elfertőződhetnek. A kullancsok a nyári hőségben kevésbé támadnak, előtérbe kerülnek viszont a bolhák, éppen ezért gyakrabban kell bolhairtót alkalmazni. A gyakori fűrésztésre való tekintettel javasolt a tablettá formájában adható bolha- és kullancsirtó.



#### Madarak, rágcsálók, halak

A madarak is könnyen hőgutát kaphatnak ilyenkor: testsúlyukhoz képest viszonylag nagy a testfelületük, és a testhőmérsékletük is magas. A kalitkát árnyékos, jól szellőző, de nem húzatos helyen kell tartani, legyen a madár előtt friss víz és fürdési lehetőség is. A természetben élő madarak is nehezebben viselik a hőséget, ha nincs a közelben vízforrás, mi is szerelhetünk fel itatót.

A házikedvencként tartott rágcsálóknak életveszélyt jelent, ha levegőtlen, fűlledt helyiségben van a lakhelyük, vagy ha közvetlen napsütés éri őket. Ők is hőgutát kaphatnak. Ugyanilyen gondosan ügyeljünk az akvárium vízhőmérsékletére, bár ez nagyon nehéz feladat: hűthetjük úgy, hogy a víz felét hűvösebbre, de nem jég hidegre cseréljük. A díszhalak, teknősök számára érdemes állott vizet használni. Az oxigénellátásra is figyelni kell, a levegőztető és a víz tisztító rendszer működését ajánlott rendszeresen ellenőrizni.



# Az asztrológus gondolatai

Tóth Sándor

Idén július 22-től augusztus 22-ig tartózkodik a Nap az Oroszlán jegyében. Megérkeztünk a nyár közepéhez, a legmelegebb periódushoz. Ez a fő nyaralási szezon. Nyáron nyaralunk, majd utána dolgozunk, télen a legtöbbet, amikor kevesebb a fény, és az energiaszintünk is a legalacsonyabb. Vajon megéri-e egy életen át dolgozni a megélhetésünkért? Talán sokan nemmel válaszolnának, vagy pedig azt, hogy nincs más választásunk. Cinikusabb embertársainknak az is megfordulhat a fejükben, hogy erre a hangyák és méhek is képesek. A valóság az, hogy mai tudásunk alapján a rovarvilág nem töpreng ilyen összefüggéseken, illetve nincs meg a 8 óra munka, 8 óra pihenés, 8 óra szórakozás rövidre szabott életükben. Bár a tisztavirágokhoz képest matuzsálemi korúak, minden nézőpont kérdése. Az ember tulajdonképpen egy teremtőerővel bíró teremtmény. A teremtés annyit jelent, hogy értékeket hozunk létre. Ettől válnak értékesek vagy értéktelenné az életünk színpadán.



Az Oroszlán-ember nagyszerűsége a napszerűsége. Olyan kellemes kisugárzással bír, hogy jó a közelében lenni. A gyengéknek szüksége van az erőre. Azért van az, hogy az emberek gyengének érzik magukat, mert nincsenek tisztában a valódi erősségeikkel. Az Oroszlán-szülött lehetősége az erejének jó irányba terelése. Vezetői képességekkel rendelkezik, és a sors többnyire megteremti számára ezen adottságának kibontakoztatását. Fontos számára az, hogy elismerjék, ezért figyel a külvilág jelzéseire. Hiúságánál fogva becsapható, félrevezethető. A Vízöntő-korszak alapproblémája talán őt érinti a leginkább. A társadalomközpontú egóépítés helyett ennek fordítottja zajlik: az egóközpontú társadalom virágzik. A valódi nagyságot, a tehetséget, az évezredek értékeit lenézik, semmibe veszik, kigúnyolják. Igyekeznek velünk elhitetni, hogy az érték a különbségben, a szélsőségekben, a szabadságban rejlik. Szomorúan vesszük tudomásul, hogy a világ egyes országaiban a múlt alkotásait igyekeznek eltörölni, és az új értékeknek nevezett aberrációkat emelik piederesztálra. A bolsevizmus, a szocializmus feladata az volt, hogy eltörölje a földet művelő gazdát, aki szimbolikusan az asztalunkra teszi a kenyeret. A fő baj az volt vele, és most is az, hogy józanul gondolkodik, és azonnal észreveszi, ha valaki fordítva ül a lovon. Könnyebb elbutítani egy interneten és gyorsítékzékben ücsörgő nemzedéket, mint azt, aki az anyafölddel, a természettel, Istennel van kapcsolatban.

A fenti planétaállások robbanásveszélyt, katasztrófákat jeleznek a világunkban. Hogy kiragadjunk egy hozzánk közeli eseményt: 2021. július 7-én 1 óra 3 perckor robbanás

történt és tűz ütött ki a marosvásárhelyi vegyipari üzemben. Nem untatom a kedves olvasót szakmai elemzéssel, ezt majd megteszik a hozzáértők. Az tény, hogy Isten kegyelméből nem történt nagyobb baj, de ha ott egy komolyabb robbanás történnék, a tárolt műtrágya mennyiségéből kiindulva, akkor eltörli a föld felszínéről szülővárosomat.

Az Oroszlán uralkodó planétája a Nap. A teremtő szimbóluma. Isten. Nélküle nincs élet. „Ti énbenem vagytok, én pedig tibennetek.” És ez akkor is igaz, ha mi, a vaskor gyermekei ezt elfelejtettük. Régen mindent a Teremtő tisztelete övezett. Az isteni tudást a szent emberek, a papok közvetítették. Majd sorban következtek a királyok, császárok, államelnökök, miniszterelnökök, pártfőtítkárok, és mindenki, aknek hatalma volt és van. A vezetők képviselik a Napot a hétköznapjainkban. Mi, a nép, a nemzet pedig a Holdat. Egy más tükrök vagyunk, ha tetszik, ha nem. Így egymás között bevallhatjuk, hogy nem jó belenézni a tükörbe. Ezért hasznosabb, ha sorozatfilmekkel mulatjuk az időt, melyek még azoknál a ponyvaregényeknél is silányabbak, melyeket fiatalkorunkban megvetettünk. De ne legyek álnaiv, mert sokkal kényelmesebb más nyomorát nézegetni, mint szembesülni a szomorú valósággal. Lassan elfelejtjük azt is, hogy mi végre születünk e világra. Passzivitásunknak és nemtörődömségünknek köszönhetően hozzájárulunk a lassú, fokozatos leépülésünkhöz. Remélem, a Jóistennek van jobb ötlete, mert az égi jelek mostanság nem túl kedvezőek.

Vigyázzanak magukra és egymásra!  
Véleményeiket, gondolataikat megírhatják az [asztros@yahoo.com](mailto:asztros@yahoo.com) címre.

# A tudás városa

Ötvös József

Az idők során Székelyudvarhelyre ragadt rá a megtisztelő megnevezés – székely iskolaváros; nem összehasonlításképpen jutott eszembe Marosvásárhely több évszázados múltját tekintve a cím-béli megnevezés – Székelyföldön a tudás városa. Valahol ott is kezdődik el múltbeli történelmi értékelésének sora az egykori ferences kolostornál, majd az abból kinövő schola particulánál és a vele együttműködő Vártemplomnál. Ebből az iskolából nőtt ki Székelyföld első főiskolája, a marosvásárhelyi református kollégium, amely a Sárospatakról elűzött és végül itt menedéket találó kollégiummal 1718-ban egyesülve történelemmé, művelődéstörténeté fejlődött. Indulásától számított ötödfél évszázad, vagy egyesülésétől eltelt háromszáz év után is büszkén vállaljuk, hogy mi is ott szereztünk életre szóló tudást, ott tarisznyáztak fel olyan életútra, ahol a furcsán változó európai világban is talpon tudunk maradni. Mondjam, irjam azt, hogy éppen ez a tudás haszna?

E vázlatos időrendi felsorolásban jelenik meg másodszer az a római katolikus iskolakronika, amellyel újraindult háromszáz évvel ezelőtti Marosvásárhelyen a római katolikus egyház, amikor a László házból elindult a jezsuiták iskolája, s aztán 1905-ben átköltözik a Klastrom utcába, és még a 21. század elején is komoly küzdelmet vív megmaradásáért, de mi hisszük: az igazság, a tudás győzni fog.

A második világháború után királyi rendelettel máig fontos és áldásos döntés született városunk történelmében: itt indult el az erdélyi (romániai) magyar nyelvű orvostudományi képzés. Ez is küzdelmes harc a tudásért és a megmaradásért. Mi tudjuk, valóban – akár szó szerint is – komoly hatalmi harc áll ennek a marosvásárhelyi, erdélyi magyar egyetemnek a története mögött, mert megvannak az áldozatai és hősei, híressé vált vagy névtelenségben áldozatos szolgálatot ellátó végzettséi. Úgy gondolom, háromnegyed évszázados múltjára találó az angol államférfi, Francis Bacon megállapítása: a tudás hatalom – scientia potentia est. Különösen akkor, ha a hatalom nem kebelezi be a tudás fellegvárát.

A kereszténység harmadik évezredével együtt indult a Sapiaentia Erdélyi Magyar Tudományegyetem marosvásárhelyi kara (2001-ben). Már nevében is a tudást hordozza, hiszen a sapientia, a bölcsesség az emberi tudás örök jelképe, akár a bagoly a Teleki Téka – ahol jó kétszáz éve tudást és ismereteket szerzhetnek az oda betérők – bejárata fölötti cégtáblán.

Ebben a viharokkal tarkított nyári kánikulában, amikor megpihennek az iskolaudvarok, a Bolyai utcában már látni lehet, ahogy folyamatosan szépül a református kollégium szecessziós épületének szép arca, a tudás városának valódi ékessége.

	1.	MALOM RÉSZE	TÜZEL ...KIRÁLYA (J. IBERT OPERÁJA)	ELŐTAG: ÚJ	...KIRÁLYA (E. LAJO OPERÁJA)	...HATOL (BIZONYTALANUL BESZÉL)	RANGJELZŐ ...DASZAJEV (FOCI-KAPUS)	TORTA-TÖLTÉK	A HÉT VEZÉR EGYIKE	UNITED KINGDOM (RÖV.)	ERDÉLYI IRODALMI LAP	OLASZ ÍRÓ (DARIO) RENDŐR (ARGÓ)	CSAK (RÉGI IRÁSMÓD)	AZ IDŐ PÁRJA	VAN ELÉG HELYE
<b>Stendhal (igazi nevén: Marie-Henri Beyle) egyik megállapítását idézzük a rejtvény fősoraiban.</b>	<b>A</b>														<b>L</b>
	OSZTRÁK ÉS Vatikáni AUTÓJEL		ÉJJELELŐTTI FRANCIA RT.				HALOM KIRÁLYI ÜLŐHELY					ZSIGERKITŐ-REMKEDÉS ...ÉS TÁRSAI (PETŐFI)			
	FŐZŐLAP (RÉG.) FOSZTÓ-KÉPZŐ				LÉCSURGATÁS BALATON-P. HELYSÉG					FED, BORÍTÓKORI HÁRMAS FOGAT				EGYEI VEGYILEG SEMLEGES	
<b>2.</b>	<b>M</b>	LAPOS FENEKŰ CSÓNAK	MAGYAR VÁROS ALGÉRAI VÁROS	RIADÓ VÉLŐ, GONDOLÓ (NÉP.)					A NYELŐCSŐ RÉSZÉ BECÉZETT NAGYAPA					KÓSTOLVA TUDJUK MEG GÖRÖG BETŰ	
TÜZET MEGSZÜNTETŐ				...PACINO (SZINÉSZ) MADONNA SZEREPE		ÁLLÓVÍZ A TANTÁL VEGYJELE		FRANCIA ARANY ANEKDOTA		ELEGE VAN MENJI (OLASZ)			EGY (ANGOL) BOSSZUS SZÓCSKA		
HUNYADI LÁSZLÓ NÁDORA		SZATURÁL IDEGEN ÁRON				TERMÉSZETES ÁLLAPOTÚ DÜSGAZDAG EMBER					ELHANTOL JÓRAVALÓ, RENDES				
TÖRÖK VÁROS			JÓ KEDVVEL				DUZZAD ...MÉRNÖK (A.TOLSZTOJ HÓSE)					HÍM MÉH ...CRISTO (DUMAS HÓSE)			
GYÖTRELEM		NŐI NÉV (DEC. 22.) OLASZ NÉVELŐ				NŐI NÉV (JAN. 11.) ...MÓG (DOHOG)				EMBERFEJ! LEKVÁR			LOCOMOTIV ... (EGYŰTTES) OROSZ IGEN		MEGOLDANDÓ PROBLÉMA
AKKOR INDULI JUTTAT		AB... (HARRAGGAL) TŰT CÉRNÁT HASZNÁL			USA-ELNÖK (BARACK) BECÉZETT ANÁL					HIVATALI MUNKAHELY GUMITÖMLŐ				A FLUOR VEGYJELE TÁMLÁS HEVERŐ	
		ALBÁN VÁROS KÖNYVET FORGAT			ÓGÖRÖG PIACÉTER KIS ARAB ÁLLAM				SZÁRÍTOTT FŰ KRITIKUS (NYELVŰJ.)					EGYEI! ANGOL FÉRFINEV	
...MODE, DIVATOSAN (FRANCIA)		NÉMA NŐK! ESTE (OLASZ)		KENETLENI ROVAR-TOJÁS		KETTŐ (LATIN) JUH-SZÁLLÁS		FR.SZEMÉLY-NÉVMÁS FINOMMŰ-SZERÉSZ			KÁTÉ! KEBEL		SÓ (LATIN) AZONBAN		
SVÉD FÉRFINEV			VETERÁN FOCIS SEGÉLY-KÉRÉS			REPTÉRSZOLGÁLTATÁS FR. TERÜLETMÉRTÉK						NŐI NÉV (FEBR.26.) SOHA (NÉMET)			
YPERN MÁSIK NEVE			ERKÖLCSTAN KÍGYÓHANG			SZÁSZ ... (MAROS M. VÁROS) LÁM							PÉNZZÉ TESZ PÁRT!		
RÖVID SÁNC JELE A SAKKBAN		SZITA NÉVELŐ			MESÉSEN NAGY SPANYOL AUTÓJEL					ÁGY (FRANCIA) BESŰTI				AZ EGYK SZŰLŐ FÉLÉVI	
<b>L.N.J.</b>	<b>Z</b>														

Július 15-i rejtvényünk megfejtése: **Aki semitől sem fél, van olyan hatalmas, mint akit mindenki retteg.**



## Kétfólos előnyben a Ferencváros a BL-selejtezőben

A Ferencváros házigazdaként 2-0-ra nyert a litván Zalgiris Vilnius ellen a labdarúgó Bajnokok Ligája selejtezőjének második fordulójában, a párharc keddi, első mérkőzésén.

### Jegyzőkönyv

BL-selejtező, 2. forduló, első mérkőzés: *Ferencvárosi TC – Zalgiris Vilnius (litván) 2-0 (2-0)*

Budapest, Groupama Aréna, 10.107 néző, vezette: Kruasvili (grúz).

Gólszerzők: Uzuni (25.), Tokmac (39.).

Sárga lap: Haratin (45), illetve Gamakov (44.).

*Ferencváros:* Dibusz – Wingo, Blazic, S. Mmaee, Civic (90+2. Vécsei) – Haratin, Somália – Tokmac (69. Zachariassen), Uzuni, Zubkov (69. Mak) – R. Mmaee (76. Boli).

*Zalgiris Vilnius:* Gertmonas – Mikoliunas, Ljubisavljevic, Tatomirovic, Bopescu – Onazi (84. Kuklis), Gamakov (59. Kis), Verbickas – Kyeremeh (59. Karamarkov), Tadic (65. Sylvestr), Videmont.



Edvinas Gertmonas (k), a litván csapat kapusa védi a ferencvárosi Myrto Uzuni tizenegyesét. Fotó: MTI/Koszticsák Szilárd

Ebben a kiírásban egyértelműen a legjobb első félidejét játszotta a tavaly csoportkörös Ferencváros, és már a tizedik percben kis híján megszerezte a vezetést, de Uzuni lövése a keresztlécen csattant.

Az előző körben a koszovói FC Pristina elleni visszavágón triplázó albán támadónak a 25. percben már összejött a gól, ekkor Ryan Mmaee gyönyörű passzát értékesítette.

A házigazdák uralták az összecsapást, és a tavalyi selejtezőkön is villogó Nguen Tokmac látványos lövéseivel megduplázták előnyüket.

A fordulást követően is a magyar bajnokságot futballozott fölényben, de a nagy helyzetek ezúttal – egy Mmaee-fejést leszámítva – elmaradtak. A vendégek a kapura nem jelentettek komoly veszélyt, ráadásul az 1. hosszabbításpercében még nehezebb helyzetbe kerülhettek volna a továbbjutás szempontjából, hiszen egy kezezés miatt büntetőhöz jutott a Ferencváros, de Uzuni lövéseit védte a kapus.

A visszavágót egy hét múlva rendezik. Amennyiben a zöld-fehérek továbbjutnak, akkor a harmadik fordulóban a cseh bajnok Slavia Prágával találkoznak, és biztossá válik, hogy a főtáblán szerepelnek majd az egyik nemzetközi kupában.

## Kleinheisler László szerződést hosszabbított Eszéken

Kleinheisler László meghosszabbította szerződését a horvát NK Osijek labdarúgócsapatánál.

Az eszéki klub honlapjának szerdai beszámolója szerint a 37-szeres válogatott középpályás megállapodása jövő nyárig szól, ezt újabb egy évvel hosszabbították meg, mert a felek kölcsönösen elégedettek egymással.

Nenad Bjelica, a klub általános menedzsere elmondta, örömteli és megnyugtató számukra Kleinheisler döntése. Hangsúlyozta, nem akarják eladni, mert szeretnék kiaknázni azt a potenciált, amelyet a részben budapesti rendezésű Európa-bajnokságon is mutatott.

A klub komoly ambícióit

mutatja, hogy sikerült megtartanunk egy ilyen játékost – nyilatkozta.

A magyar futballista elmondta: boldoggá teszi, hogy biznak benne, örül az új szerződésének, és szeretne mindent megtenni a klub érdekében, keményen dolgozni és tróféáért harcolni, hogy viszonyozza, amit Eszéken kapott.

A 27 éves Kleinheisler korábban a Puskás Akadémia, a Videoton FC és a Ferencváros színeiben is szerepelt, illetve megfordult Németországban és Kazahsztánban. Eszékre 2019 februárjában igazolt, azóta 74 mérkőzésen tíz gólt szerzett a horvát csapatban, amellyel ta-



Fotó: az NK Osijek közösségi oldala

vasszal a második helyen zárta a bajnokságot.

## A riói döntő visszavágójával rajtol a férfi-labdarúgó torna az olimpián



Fotó: A román olimpiai válogatottat Mirel Rădoi irányítja. Fotó: a román szövetség honlapja

A riói játékokon Brazília – az olimpiai történetében először – megnyerte a férfi-labdarúgó tornát, Tokióban pedig éppen a döntőben legyőzött németek ellen kezdi meg ma a csoportkört.

Öt évvel ezelőtt emlékezetes fináléban, 11-esekkel diadalmaskodtak a dél-amerikaiak, akiket jelenleg is a favoritok közé sorolnak, de a németek aranyérme sem lenne meglepetés. Az első számú esélyes azonban a rengeteg fiatal tehetséget soraiban tudó spanyol csapat, amely a csoportküzdelmek során szintén felmérheti erejét az argentinok elleni összecsapáson.

Az U23-as Európa-bajnokságon elődöntős szereplésével részvételi jogot szerzett Románia Honduraszal (július 22., 14 óra), Dél-Koreával (jú-

lius 25., 14 óra) és Új-Zélanddal (július 28., 14 óra) játszik a B csoportban. Országunk válogatottjának ez lesz a negyedik olimpiai részvétele Párizs (1924), Helsinki (1952) és ugyancsak Tokió (1964) után.

A férfifutballtornákon Magyarország 3 arany-, 1 ezüst- és 1 bronzéremmel az olimpiai történetének legeredményesebb együttese, s csupán akkor veszti el az élvonalos pozícióját, ha a két-két arannyal és ezüsttel álló Argentína győzne augusztus 7-én a jokohamai fináléban.

A férfiaknál 1997 január elseje után született játékosok mellett három túlkoros futballistát nevezhettek az edzők. A négy kvartettből az első két helyezett jut a negyeddöntőbe, onnantól egyenes kieséses rendszerben zajlik a küzdelem.

### A labdarúgó torna csoportbeosztásai

- \* A csoport: Japán, Dél-Afrika, Mexikó, Franciaország
- \* B csoport: Új-Zéland, Dél-Korea, Honduras, Románia
- \* C csoport: Egyiptom, Spanyolország, Argentína, Ausztrália
- \* D csoport: Brazília, Németország, Elefántcsontpart, Szaúd-Arábia

### Nem lesz címvédés a nőknél

Az olimpiai női labdarúgó tornán korlátozás nélkül szerepelhetnek a játékosok, így a tegnapi rajtolt tornán a világbajnok amerikai csapat a toronymagas favorit, amely azonban a legutóbbi játékokon nagy meglepetésre csak ötödik lett, és most sem kezdett jól, hiszen az első fordulóban kikapott Svédországtól. Az Egyesült Államok a női futball 1996-os debütálása óta, öt arany- és egy ezüstérem után Rio de Janeiróban először maradt le a döntőről.

Címvédés biztosan nem lesz, mivel a németek ki sem jutottak, távollétkben a szakértők szerint a holland és a brit gárda lehet a legveszélyesebb az Egyesült Államokra.

A női torna első eredményei: Japán – Kanada 1-1, Svédország – Egyesült Államok 3-0, Brazília – Kína 5-0, Nagy-Britannia – Chile 2-0.

## Szünet után fordított és nyert a CFR

A Kolozsvári CFR 2-1-re nyert idegenben a gibraltári Lincoln ellen a labdarúgó Bajnokok Ligája-selejtező második fordulójának első mérkőzésén.

A román bajnok majdnem belefutott egy váratlan pofonba Gibraltáron, a kolozsvári csapat ugyanis a szünetben még hátrányban volt a Lincoln Red Imps ellen – számolt be a mérkőzésről az NSO. A hazaiak az első félidőben jóval veszélyesebben futballoztak, Giedrius Arlauskisnak, a CFR kapusának már az 1. percben bravúrral kellett védenie Kike Gómez közeli lövését, majd a 16. percben Liam Walker bombáját.

Közvetlenül szünet előtt Walker mélységi passza kijátszotta a kolozsvári lescapdát, és Marco Rosa tíz méterről a bal alsó sarokba lőtt, de a második félidőre már elfogyott a Lincoln ereje és lendülete. Gabriel Debeljuh hat perc alatt egymaga megfordította a meccset, a horvát csatár előbb Runar Mar Sigurjónsson előrelétele után fejelte a feleslegesen kimozduló kapus fölött a hálóba a labdát, majd Bernardo Lopes figyelmen kívül hagyását elcsúszva lőtt a jobb alsó sarokba.

A visszavágót július 28-án rendezik Kolozsváron.

### Jegyzőkönyv

BL-selejtező, 2. forduló, első mérkőzés: *Lincoln Red Imps (gibraltári) – Kolozsvári CFR 1-2 (1-0)*

Gibraltár, Victoria-stadion, vezette: Delajod Willy (francia).

Gólszerzők: Marcos Rosa (45.), illetve Gabriel Debeljuh (52., 58.).

Sárga lap: Rosa (21.), Britto (34.), Toscano (65.), illetve Debelljuh (38.).

*Lincoln:* Goldwin – Wiseman, Bernardo Lopes, Chipolina, Toscano – Ronan (60. Casciaro), Yahaya, Rosa – Walker (83. Torilla), Kike Gomez (69. Carralero), Britto (69. Ocran).

*CFR:* Arlauskis – Susici (74. Manea), Bouhenna, Graovac, Latovlevici – Deac (81. Tahiri), J. Rodriguez, Sigurjónsson (90+3. Fofana) – Costache (46. Chipciu), Debeljuh, Păun (81. Petrila).

### Eredményjelző

Bajnokok Ligája-selejtező, 2. forduló, első mérkőzések:

\* *bajnoki ág:* Alaskert (örmény) – Sheriff Tiraspol (moldovai) 0-1, Lincoln Red Imps (gibraltári) – Kolozsvári CFR 1-2, Ferencváros – FK Zalgiris Vilnius (litván) 2-0, Dinamo Zágráb (horvát) – Omonia (ciprusi) 2-0

\* *nem bajnoki ág:* Bécsi Rapid (osztrák) – Prágai Sparta (cseh) 2-1, Celtic Glasgow (skót) – FC Midtjylland (dán) 1-1

Európa-konferencialiga, selejtező, 2. forduló, első mérkőzés:

\* *bajnoki ág:* Pristina (koszovói) – Connah's Quay Nomads FC (walesi) 4-1, Folgore (San Marinó-i) – Hibernians (máltai) 1-3

\* *nem bajnoki ág:* Domzale (szlovén) – Honka (finn) 1-1, Kauno Zalgiris (litván) – The New Saints (walesi) 0-5

### Ma a Konferencialigában

- \* 19.00 óra, M4 Sport: RFS (lett) – Puskás Akadémia FC
- \* 20.00 óra: KF Laçi (albán) – CSU Craiova
- \* 20.00 óra, Szlovák 2, Eurosport (?): Nagyszombati Spartak (szlovák) – Sepsiszentgyörgyi Sepsí OSK
- \* 21.30 óra, Pro TV: Bukaresti FCSB – Sahtar Kharagandi (kazahsztáni)
- \* 22.00 óra, M4 Sport: Újpest FC – Vaduz (liechtensteini)



Fotó: a Kolozsvári CFR közösségi oldala

## Átadták Az Utazó Magazin legjobb turisztikai szolgáltatóknak járó díjait

**Átadták Az Utazó Magazin szavazása alapján 2020 legjobb turisztikai szolgáltatóinak járó díjakat szerdán Budapesten; a legjobb határon túli magyar szálláshelyet és a legjobb külhoni magyar éttermet is díjazták.**

Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára a díjátadón kiemelte: fontos, hogy idén is díjazták a határon túli magyar turisztikai szolgáltatókat. Elismerését fejezte ki azoknak, akik a járvány ellenére fejlesztettek, és éltek a bértámogatással is. Közös erőfeszítések eredménye, hogy a járványt visszaszorították, és megtesznek mindent, hogy a következő hullám esetleges kitörésére is felkészüljenek – jelezte.

Potápi Árpád János kitért arra, a közeljövőben a belföldi turizmusra lehet támaszkodni elsősorban. Reményét fejezte ki, hogy az idei nyár a hazai turizmus megerősödését hozza majd. Budapestre pedig újra vissza kell csalogatni a vidéki turistákat – tette hozzá.

Baldauf Csaba, a Magyar Szállodák és Éttermek Szövetségének (MSZÉS) elnöke arról beszélt, hogy az ágazat még egy leál-

lást nem tudna túlélni, így reménykeltő, hogy ismereteik szerint nem várható ilyen. Évekbe fog telni a kilábalás, ami már elindult.

Érsek M. Zoltán, Az Utazó Magazin főszerkesztője elmondta, hogy idén már 19. alkalommal adták át a legjobb turisztikai szolgáltatóknak járó díjakat. Közölte: 30 kategóriában díjazták a szolgáltatókat az olvasók és turisztikai szakemberek szavazata alapján.

Az év családbarát szállodája az alsópáhoki Kolping Hotel Spa & Family Resort lett, az év wellness-szállodája a Hotel Silverine Lake Resort, szállodaüzemeltetője a Hotel & More Hotel Management. Az év üzleti szállodája elismerést a Prestige Hotel Budapest kapta, az év konferenciaszállodája a Duna Relax Hotel. Az év turisztikai városa tavaly Székesfehérvár lett, az év gyógyfürdője pedig a Hévízgyógyfürdő és Szent András Reumakórház. Az év wellnessfürdője az Aquaticum Debrecen.

A határon túli szolgáltatók között erdélyi, felvidéki, kárpátaljai, vajdasági, muravidéki és horvátországi éttermek, szálláshelyek egyaránt kaptak elismeréseket.

### Külhoni díjazottak:

Az év erdélyi magyar szálláshelye 2020: Casa Éltés Ház – Málnásfürdő  
Az év erdélyi magyar étterme 2020: Petry Bistro Grill&Wine – Marosvásárhely

Az év kárpátaljai magyar szálláshelye 2020: Iváncsó Birtok – Mezőkaszony  
Az év kárpátaljai magyar étterme 2020: Family Hotel és Étterem – Nagybégány

Az év felvidéki magyar szálláshelye 2020: Wellness Hotel Patince – Pat  
Az év felvidéki magyar étterme 2020: Aranykárász Étterem – Nyékvárkony

Az év vajdasági magyar szálláshelye 2020: Villa Gurman 024 – Topolya  
Az év vajdasági magyar étterme 2020: Pikec Csárda – Bezdán

Az év muravidéki magyar szálláshelye 2020: Cuk Borház – Lendvahegy  
Az év muravidéki magyar étterme 2020: Hancsik Falusi Turizmus – Dobronak

Az év horvátországi magyar szálláshelye 2020: Citadella – Várdaróc  
Az év horvátországi magyar étterme 2020: Kovács Csárda – Csúza

A diaszpóramagyság legjobb magyar étterme 2020: Anzil – Új-Zéland

## Kárpát-medencei Nyári Szabadegyetem

### Újraindítás, megújulás

A 31. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor (közismert nevén a Tusványos) ugyan idén is elmarad, ám Sátoraljaiújhelyen, a Rákóczi Hotel, Tábor és Rendezvényközpontban sorra kerülő szabadegyetemen a meghívott előadók az újraindítás és a megújulás hírvonalai alatt értekeznek arról, hogy milyen kihívások érhetik a nemzeti kisebbségvédelmet térségünkben és Európában, vagy melyek a gazdasági újraindítás lehetőségei a Kárpát-medencében. Egy asztalhoz ülnek ugyanakkor a külhoni magyar pártok képviselői, de a rendezvény fórumot biztosít az anyaországi politikai alakulatok közötti eszmecsere is a nemzet és szuverenitás tárgykörében. A Kárpát-medencei Nyári Szabadegyetem időpontja: 2021. július 21-25. Az érdeklődők élő, internetes közvetítés segítségével tekinthetik meg az előadásokat a facebook.com/prominoritate címen elérhető közösségi oldalon.

Szervezők: Kisebbségekért – Pro Minoritate Alapítvány (Budapest), Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (Ungvár), Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (Kolozsvár), Magyar Ifjúsági Tanács (Kolozsvár), Magyar Ifjúsági Konferencia (Budapest). Az előadók közt lesz Varga Judit igazságügyi miniszter, Gulyás Gergely miniszterelnökséget vezető miniszter, Németh Zsolt, a Külügyi Bizottság elnöke, Kocsis Máté, a Fidesz frakcióvezetője, Varga Mihály pénzügyminiszter, Tökés László, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke, Brenzovics László, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke, Hernádi Zsolt, a MOL Nyrt. elnök-vezérigazgatója, Schiffer András ügyvéd, Simicskó István, a Kereszténydemokrata Néppárt frakcióvezetője, Keresztes László Lóránt, a Lehet Más a Politika frakcióvezetője, Mesterházy Attila, a Magyar Szocialista Párt képviselője, Brenner Koloman, az Országgyűlés jobbikos alelnöke.

## Szolidaritás

### az afganisztáni küldetések során

**Románia megtanulta a bajtársi, a nemzeti és a nemzetközi szolidaritás leckéjét az afganisztáni küldetések során – hangzott Klaus Iohannis államfő szerdán azon a nagyszabású katonai díszszemlén, amelyet a román hadsereg csaknem két évtizedes afganisztáni missziójának lezárása alkalmából rendeztek a bukaresti diadalívénél.**

Iohannis rámutatott: ez volt a hadsereg leg-hosszabb, legösszetettebb és legfontosabb határon túli küldetése a második világháború után. Úgy értékelte: stratégiai jelentőségű döntés volt, hogy 2002-ben – a NATO-csatlakozás előtt álló Románia is felsorakozott a NATO erők mellé a terrorizmus megfékezését célzó globális háborúban, bebizonyította, hogy megbízható szövetséges és elkötelezett az euroatlanti értékek mellett.

Az elnök köszönetet mondott annak a 32 ezer katonának, aki hat hónapos váltásokban szolgálatot teljesített Afganisztánban, hátrahagyott családtagjaiknak, akik támogatásukkal hozzájárultak a küldetés sikeréhez, valamint a küldetésben részt vevő többi országnak, elsősorban az Egyesült Államoknak.

Az ünnepségen a nevek felolvasásával tisztelegtek a küldetéseken elesett 27 román katonára emléke előtt. A 19 év alatt a sereg 227 katonája sebesült meg: a szerdai díszszemlén a sebesültekből szervezett egység nyitotta a felvonulást.

A diadalív alatt átvonuló katonák menetelését – az államfő, a parlament házelnökei és a miniszterelnök mellett – megtekintette Nicolae Ciuca védelmi miniszter, tartalékos tábornagy, volt vezérkari főnök is, aki 2002-ben, akkor még alezredesként, az első afganisztáni szolgálatra vezényelt zászlóalj parancsnoka volt.

A legtöbb – mintegy kétezer – katona 2010 és 2013 között állomásozott Afganisztánban, amikor egy éven keresztül a kabuli nemzetközi repülőtér védelmét is ellátták. Az utóbbi időszakban Románia mintegy 600 katonával vett részt a NATO kiképzésre, támogatásra és tanácsadásra összpontosító, Eltökélt Támogatás (Resolute Support) elnevezésű afganisztáni missziójában.

Románia mintegy hárommilliárd lejt költött az afganisztáni küldetésekre. Románia utolsó 140 katonája június végén vonult ki Afganisztánból a NATO-erők összehangolt kivonásakor. (MTI)

## Az EP új bevételi források bevezetését sürgeti az unió számára

**Az EU 2021–2027-re vonatkozó költségvetéséről és a 750 milliárd eurós Covid19 helyreállítási csomagról szóló, 2020. november 10-ei megállapodás során a Parlament, a Bizottság és a Tanács egyezsége jutott az új uniós bevételi forrásokkal kapcsolatban.**

### Mózes Edith

Ilyen saját bevételek lennének például a műanyagokra kivetett adóból származók, valamint egy új digitális díj, amelyet a technológiák fizetnének – olvasható az Európai Parlament honlapján minap frissített hírekben.

**Az EU költségvetésének finanszírozása saját forrásokból**

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés értelmében az EU költségvetésének finanszírozása szinte teljes egészében saját forrásokból történik. A nemzeti kormányok költségvetésével ellentétben az EU esetében az éves bevételeknek teljes mértékben fedezniük kell az éves kiadásokat. A bevételi forrásokról a Tanács az Európai Parlament véleményét figyelembe véve egyhangúlag határoz, és azt a tagállamoknak is támogatniuk kell. A saját források rendszere nagyjából három évtizedig változatlan maradt, a Parlament már régóta szorgalmazza a felülvizsgálatát.

**Az EU saját bevételi forrásai**

A 2014–2020-as költségvetési időszakban a saját források teljes összege nem haladhatta

meg az unió bruttó nemzeti jövedelmének 1,23%-át.

A saját bevételi források: \* „tradicionalis” saját források, ezek főként vámokból állnak, \* a héaalapú saját források, ami azt jelenti, hogy a tagállamok által beszedett héa becsült összegének bizonyos százalékát átutalják az EU-nak \* a GNI-alapú saját források – a tagállamok bruttó nemzeti jövedelmének az adott év költségvetési eljárása során meghatározott egységes százalékát lefoglaló \* egyéb bevételek és az előző évről áthozott egyenleg. Ide tartoznak az EU személyzete által fizetett adók, a nem uniós országok egyes uniós programokhoz teljesített hozzájárulásai, valamint a versenyjogi vagy egyéb szabályokat megsértő vállalkozásokra kirótt bírságok.

2021. január 1-jétől életbe lépett a nem újrafeldolgozott műanyag csomagolási hulladékmennyiségén alapuló bevételi forrás. Ez ösztönzi az egyszer használatos műanyagok használatának visszaszorítását, segíti az újrafeldolgozást, és fellendíti a körkörös gazdaságot.

**Kiigazítják a tagállami hozzájárulások közötti költségvetési eltéréseket**

A Parlament véleménye szerint az EU bevételi forrásainak rendszere átláthatatlan, igazságtalan, és reformra szorul azért, hogy képes legyen kezelni a jelenlegi kihívásokat.

A tagállamok GNI- és héaalapú hozzájárulásaira való támaszkodás csökkentése érdekében a Parlament új valódi bevételi források bevezetését szorgalmazta, amelyek kapcsolódnak az EU politikáihoz és célkitűzéseikhez.

A november 10-én elfogadott előzetes

megállapodásban foglalt ütemterv az új bevételi források bevezetésére:

- 2023: az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszeréből származó források;
- 2023: a digitális szolgáltatások adóztatásából származó bevételek;
- 2023: az importált fogyasztási cikkek karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus;
- 2026: pénzügyi tranzakciós adó;
- 2026: a társaságiadó-alaphoz kötődő bevételek.

**Az EB közzétette javaslatait**

**a szén-dioxid-határt kiigazító intézkedésről**

A klímaselemlegesség megvalósítását célzó új jogszabályok részeként 2021 júliusában az Európai Bizottság közzétette javaslatát a szén-dioxid-határt kiigazító intézkedésről. Az új kibocsátási díj az olyan importtermékek (például vas és acél, cement, alumínium vagy műtrágya) esetében alkalmazható, amelyek olyan országból érkeznek, ahol lazábbak a kibocsátáscsökkentésre vonatkozó szabályok, mint az EU-ban.

A Bizottság emellett, az EU azon célkitűzésével összhangban, hogy 2030-ig elérje a nettó kibocsátás legalább 55%-os csökkentését, javaslatot terjesztett elő a kibocsátás-kereskedelmi rendszer felülvizsgálatára.

A Bizottság várhatóan 2021 őszén teszi közzé az uniós digitális illetékre vonatkozó javaslatot.

**Az új saját bevételi források bevezetésének előnyei**

Az új bevételi források fedezhetik a tagállamok által a helyreállítási alap finanszírozására felvett közös kölcsönt. Új saját források

nélkül a felvett pénzeket az uniós programok további csökkentése vagy a tagállamok magasabb hozzájárulása révén lehetett volna csak visszafizetni.

A Parlament célja az volt, hogy a terhet ne az adófizetők, hanem például a nagy techcégek, az adóelkerülők, a nagy külföldi szennyezők fizessék meg. A javasolt saját források azt is biztosíthatják, hogy az EU prioritásai – például az európai zöldmegállapodás – jobban tükröződjének a költségvetés finanszírozásában. Emellett támogatnák az egységes piac működését és csökkentenék a GNI-alapú nemzeti hozzájárulásokra való támaszkodást. A Parlamenttel folytatott konzultációt követően az EU sajátforrás-határozatát a Tanács egyhangúlag fogadja el, és azt minden EU-tagállamnak jóvá kell hagynia. A saját forrásokkal kapcsolatos álláspontját a Parlament egy 2020. szeptember 16-i szavazáson hagyta jóvá, 2020. december 16-án pedig a képviselők jóváhagyták az EU 2021–2027-es költségvetését, valamint az új bevételi források bevezetéséről szóló megállapodást.

Miután a tagállamok ratifikálták a saját forrásokról szóló határozatot, az uniós költségvetés reformja 2021. január 1-jétől kezdődő visszamenőleges hatállyal lépett érvénybe. Ez a jogalapot ad annak, hogy az unió felvehesse a pénzügyi piacokról a társadalmi és gazdasági helyreállítás finanszírozásához szükséges 750 milliárd euró hitelt.

*Forrás: Európai Parlament honlapja – friss hírek, aktualitások*



**Nem csupán egy vállalat,  
hanem egy közösség  
vagyunk.**

[www.azomures.com](http://www.azomures.com)

## Egyelőre átmeneti rendeletek szabályozzák az otthoni munkavégzést Magyarországon

**Az otthon dolgozóakra vonatkozó szabályok átfogó, törvényi szintű rendezése még várat magára, és egyelőre átmeneti rendeletekkel igazítják a meglévő szabályokat a megnövekedett home office igényhez – elemezte a kormány nemrég megjelent újabb rendeletét a távmunka ideiglenes, tavaly év végén bevezetett rendszerének meghosszabbításáról a Niveus Consulting Group tanácsadó cég.**

A cég közleményében kiemelte: többek között a Munkatörvénykönyv és a munkavédelemre vonatkozó jogszabályok felülvizsgálatára lenne szükség a home office-ban dolgozóakra vonatkozó szabályok törvényi szintű rendezéséhez.

Fischer Ádám, a Niveus Consulting Group jogi partnere a közleményben megjegyezte, hogy a legfrissebb rendelet kizárólag a Covid-veszélyhelyzet fennállásáig alkalmazandó, tulajdonképpen meghosszabbítva. Az új rendelet ugyanakkor néhány fontos változást is hoz, így egyértelművé teszi a munkáltató felelősségét a távmunkához kapcsolódóan az eszközök biztosítása és a munkavédelmi előírások megtartása terén – tette hozzá.

Az elemzésben felhívták a figyelmet arra, hogy a rendelet a vonatkozó szabályokat ketté-

választja. Ha a munkavállaló számítástechnikai eszközön dolgozik, akkor a munkáltató írásban tájékoztatja a biztonsági előírásokról, ezek megtartását pedig számítástechnikai eszközök alkalmazásával távolról is ellenőrizheti. Ha a munkavégzés otthon, de nem informatikai eszközön történik, akkor a munkáltatónak előzetesen engedélyeznie kell az általa megfélelőnek tartott helyet.

A rendelet értelmében megmarad az a szabály, hogy havonta, a minimálbér (a február óta megemelt összeg szerint) összegéig igazolás nélkül elszámolható költségterítést adhat a cég a munkavállalónak – mutattak rá utalva arra, hogy a költségterítés a felek megállapodásán múlik.

A tanácsadó cég ismertette: régóta létező lehetőség az otthonról dolgozók támogatására, hogy a távmunkában – ami békeidőben a kizárólag otthonról, informatikai eszközön dolgozót jelenti – foglalkoztatott kollégáknak egyszeri, legfeljebb 200 ezer forintos összegben adómentesen meg lehet téríteni a távmunkához vagy a kapcsolattartáshoz szükséges informatikai eszközök költségét. Ugyanígy ki lehet fizetni adómentesen az internetelőfizetés-, illetve rezsiköltségeket is – mutattak rá jelezvén, hogy ezekhez minden esetben számlával kell igazolni a költségeket. (MTI)

**A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!**

### LAKÁS

**KIADÓ** 2 szobás tömbházlakás a Szabadság utcában. Tel. 0771-653-905. (-I)

### MINDENFÉLE

**KÉSZÍTÜNK**, szerelünk: külső műanyag és alumíniumredőnyöket, szalagfüggönyöket, belső redőnyöket, szúnyoghálókat. Tel. 0744-121-714, 0766-214-586. (12427)

**ENGEDÉLYEZETT** cég vállal tetőkészítést bármilyen anyagból, mindenféle kisebb javítást, cserépforgatást, ács munkát, festést, vakolást, bádogos munkát, régi épület lebontását, szigetelést. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. A kiszállítás ingyenes. Tel. 0736-270-341. (11688)

**VÁLLALUNK** tetőkészítést cserépből, bádogosmunkát, ács munkát, meszelést, festést, bármilyen munkát. Tel. 0742-734-062. (12524-I)

## FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	- 118-932	• Prefektúra	- 0265/266-801
- információ	- 118-800	• RDS-RCS	- 0365/400-401
- általános	- 118-800		- 0365/400-404
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-801-929
• Rendőrség	- 0265/202-305	- vidék	- 0265/929
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információ)	- 0265/210-110	• Delgaz Grid	- 0265/200-928
• Sürgősségi szolgálat: - gyermekeknek	- 0265/210-177		- 0800/800 928
Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	• Aquaserv:	
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthonápoló szolgálat, 8-16 óra között:	0736-883-110	- hideg víz-csatoma	- 0265/215-702
		- közönségszolgálat	- 0265/208-888
		- központ	- 0265/208-800
			- 08008 208-888
		• Fogasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
		• Vasútállomás	- 0265/236-284
		• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás	
		Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
			- 0744-282-710
		• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
		koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
		koszorúk	- 0745-606-269
		és halottszállítás	- 0758-047-604
		• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
			- 0265/262-907

**Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.  
Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.**

## Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

**A BIFA KFT.** fa ajtó-ablak gyártására ASZTALOST és SZERELŐT alkalmaz. Tapasztalat előnyt jelent. Tel. 0745-301-460. (12553-I)

**A SAPIENTIA EMTE MAROSVÁSÁRHELYI KARA** munkatársakat keres PR-FELELŐSI és LABORTECHNIKUSI állás betöltésére. Bővebb információk a [www.ms.sapientia.ro](http://www.ms.sapientia.ro) honlapon. (-I)

**HÁZAK** teljes felújítása bádoglemez-zel, cserépforgatás, tetőfedés bármilyen anyaggal, új tetők készítése, szigetelés, kisebb munkák. Tel. 0759-882-220. (12479)

**MOSÓGÉPEKET** és hűtőszekrényeket javítok. Tel. 0755-825-502. (12500-I)

**CSERÉPFORGATÁS,** tetőjavítás, Lindab-tetőlemez, meszelés, bármilyen munka. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Jani, tel. 0754-553-856. (12530)

**TETŐFEDÉS,** tetőfelújítás, teljes tetőszerkezet, ácsmunka, garázs-készítés, anyagok beszerzése, festés, belső munkálatok, szigetelés, hiba kijavítása. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0747-318-469. (12555)

### MEGMELÉKEZÉS

Fájó szívvel emlékezem július 22-én a maroszentgyörgyi VAJDA JÁNOS-ÁRPÁDRA halála 10. évfordulóján.  
*Sírva írom szomorú bánatom, hogy örökre elmentél, elfogadni nem tudom. Telhetnek hónapok, múlhatnak évek, nem feledlek, testvér, én téged.*  
*Arcomat könny mossa, mert nem vagy már többé, szívemben emléked élni fog örökké.*  
*Jóságos szíved pihen a föld alatt, minden könnycseppem nyugtassa álmodat.*  
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét fájó szívvel őrzi testvére, Edit. (12557-I)

### ELHALÁLOZÁS

**Mély fájdalommal és megrendült szívvel tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy a szeretett férj, édesapa, nagyapa, testvér, rokon és ismerős, HARAGOS ZOLTÁN**

**fotóriporter**

92 éves korában távozott szerettei köréből.

Utolsó útjára 2021. július 23-án, pénteken 15 órakor kísérik a marosvásárhelyi református temetőben.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (-I)

Megrendült szívvel tudatjuk, hogy drága szerettünk, SZÁNTÓ JÁNOS

volt mikesfalvi születésű, vásárhelyi lakos rövid betegsége után hirtelen elhalálozott. Örök búcsúznak: testvérbátyja és családja, két nővére, mindhárom testvér gyermekei és azok családja, a közeli és távoli rokonok, barátok, szomszédok és azok, akik ismerték és szerették. Csendes pihenést, JANI! (12550-I)

Szomorú szívvel tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették drága édesanyánkat, BALÁZS GIZELLÁT hogy 2021. április 14-én, életének 89. évében elhunyt. Hamvait július 23-án, pénteken 11 órakor helyezük végső nyugalomra a római katolikus temetőben. Drága emléke szívünkben él. A gyászoló család. (12551-I)

**SAKORVOSI VIZSGÁLATOK IDŐPONTJA  
A DORA OPTICS KABINETEKÉBEN**

**MAROSLUDAS**  
MINDEN HÉTFŐN  
IDŐPONTFOGLALÁS: 0735 786 853

**DICSŐSZENTMÁRTON**  
MINDEN SZERDÁN  
IDŐPONTFOGLALÁS: 0736 386 353

**SZÁSZRÉGEN (LIBERTĂȚII)**  
HÉTFŐN, SZERDÁN ÉS CSÜTÖRTÖKÖN  
IDŐPONTFOGLALÁS: 0736 386 353

**SZÁSZRÉGEN (CARDINAL)**  
KEDDEN ÉS CSÜTÖRTÖKÖN DR. SZATMÁRI JUDIT  
HAVONTA EGYSZER DR. MADARAS ZOLTÁN  
IDŐPONTFOGLALÁS: 0728 908 856

**MEDGYES, SZELEN MEGYE**  
LÁTÁSVIZSGÁLAT HÉTFŐN KEDDEN, SZERDÁN ÉS  
CSÜTÖRTÖKÖN  
IDŐPONTFOGLALÁS: 0735 830 678

**NYÁRÁDSZEREDA**  
LÁTÁSVIZSGÁLAT MINDEN KEDDEN  
IDŐPONTFOGLALÁS: 0733 553 973

**MAROSVÁSÁRHELY (KÖZPONT)**  
MINDEN NAP  
IDŐPONTFOGLALÁS: 0733 553 976

**MAROSVÁSÁRHELY (TUDOR)**  
HÉTFŐ, KEDD, CSÜTÖRTÖK, PÉNTEK  
IDŐPONTFOGLALÁS: 0755 088 379


**A DÉLI HARANGSZÓ**  
MAGYARORSZÁGON ÉS A NAGYVILÁGBAN

Vigy Zsolt által szerkesztett könyv bemutatása  
(Dr. Pálóvaly-Tamás és Dr. Radu Lupescu által)

2021. július 22., 17:00 óra  
Kulturpalota Tükörterem

Megemlékezés a nándorfehérvári eseményekről  
Meghívott előadók: Dr. Györfi Zoltán és Dr. Cornel Sigmirean



Lancarta volumului

**TRAGEREA CLOPOTELOR  
LA PRÂNZ**

ÎN UNGARIA ȘI ÎN LUME

coordonat de Vigy Zsolt  
și prezentat de Dr. Pálóvaly-Tamás și Dr. Radu Lupescu

22 iulie 2021, ora 17:00  
Palatul Culturii, Sala Oglinzilor

Contextul istoric al Asediului Belgradului (1456)  
va fi prezentat de istoricii Dr. Cornel Sigmirean și Dr. Györfi Zoltán

**HÍRADÓ**  
MINDEN HÉTKÖZNAP  
ÉLŐBEN 19 ÓRÁTÓL

ETV HÍRŐRŐSÉGI MAGYAR  
TELEVÍZIO

**TÂRGUL  
CETĂȚII**

23 - 25 iulie 2021

**Bulevardul Cetății**

Târgul Cetății - bunătăți și cadouri  
Vásár-hely - finomságok és ajándékok



Több száz termék több mint 80 helyi termelőtől

**NON STOP**  
állunk rendelkezésedre!

**RexoGold**  
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11  
Telefon: 0265 - 25.11.11  
Mobil: 0748 - 25.11.11  
www.rexogold.ro

Spălătorie și detailing auto

**Beltrand**

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

**Marosvásárhely**  
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902  
0740-393-060

**Marosvásárhelyi**  
Rádió  
Románia

**96 FM**  
**106,8 FM**  
**1323 AM**

www.marosvasarhelyiradio.ro